

Jaarverslag 2025

★
CIRCUSSTAD
30 APRIL - 4 MEI *Festival*
ROTTERDAM

Inhoudsopgave

1.	Voorwoord	1
2.	Doelstellingen & resultaten	3
2.1	Centrale doelstelling (Missie)	3
2.2	Ambities 2025	4
2.3	Successen en Leermomenten	6
3.	Gerealiseerd programma 2025	7
3.1	Verwonderen – hét festival voor vernieuwend circus in Nederland	7
3.2	Verbinden- platform voor social practice en inclusie	11
3.3	Verrijken- vliegwielen voor ontwikkeling van de sector	15
3.4	Bijdragen aan de sector- Activiteiten buiten het festival	19
4.	Publiek	21
4.1	Beoogde publieksambities en resultaat	21
4.2	Strategie en middelen	22
4.3	Persbenadering	23
4.4	Toegankelijkheid	24
4.5	Publieksonderzoek	25
5.	Organisatie	26
5.1	Stichting Rotterdam Circusstad	24
5.2	Samenwerkingen	28
5.3	SWOT / Risico Analyse	29
6.	Financiën	30
6.1	Toelichting op Jaarrekening	30
6.2	Financieel Resultaat	30
6.3	Accountant	31
7.	Ondertekening	32
BIJLAGEN		
B1	FPK Model III F Prestaties	33
B2	FPK Model IV F Speellijst	34
B3	FPK Model Verantwoording Codes	35
B4	WNT VERANTWOORDING 2025	36
B5	Overzicht persuitingen	38

Stichting Rotterdam Circusstad

Eendrachtsweg 42
3012 LD Rotterdam
www.circusstad.nl

Dirk Evers, zakelijk directeur
dirk@circusstad.nl
06 – 19 22 86 21

ANBI status aanwezig

KvK: 24471378
BTW: NL8212.31.911.B.01
IBAN: NL45 INGB 0007 7523 23

1. Volle zalen en blije gezichten

Geachte lezer,

Nog nooit waren er zoveel zalen en tenten compleet uitverkocht. De twaalfde editie van Circusstad Festival, dat zich inmiddels tot de **belangrijkste circusfestivals** van Europa mag rekenen, gaat de boeken in als een inhoudelijk sterke en gezellig drukke editie. Het festival vond plaats van woensdag 30 april tot en met zondag 4 mei. Kloppend hart was wederom het vrij toegankelijke Schouwburgplein in hartje Rotterdam. Met optredens ter plekke en op nabijgelegen locaties als Theater Rotterdam, het oude Luxor Theater, het Centraal Station en het Maritiem Museum.

Circusstad Festival vormt een **jaarlijkse ontmoetingsplek** voor circusprofessionals uit de gehele wereld, circusschool studenten en alumni, jeugdcircus deelnemers, circus- en theaterliefhebbers en het grote publiek van alle leeftijden. Het open karakter van het festivalterrein en de diverse initiatieven voor nagesprekken en verdiepende programmering maken spontane ontmoetingen tussen artiesten en publiek mogelijk. Daarnaast zagen we dit jaar in de voorstellingen meer dan ooit de grenzen tussen publiek en artiesten vervagen en gingen de makers, vaak letterlijk, in dialoog met hun publiek.

Spannende samenwerkingen leverden bijzonder unieke voorstellingen op. Daaronder ook vier spelers met een verstandelijke beperking die de ontmoeting met vier circusartiesten aangingen in één van onze veelbesproken eigen producties **Buitengewoon**. De vele **cross-overs** tussen circus met onder meer comedy, opera, spoken word, burlesk en immersieve installatiekunst droegen bij aan een grote diversiteit binnen het aanbod aan voorstellingen.

Opvallend is dat de vraag naar voorstellingen voor **(jong)volwassenen** in de avonden groeiend is. Het festival bereikt tegenwoordig veel meer dan alleen gezinnen met kinderen. We merken duidelijk dat we een volwassen publiek hebben opgebouwd. Voorbeelden zijn het veelgeprezen *Reclaim* van het Belgische Theatre d'Un Jour met acrobaten, muzikanten en een operazangeres. Maar ook het bizarre sketchcircus van het Nieuw-Zeelandse *Laser Kiwi*, de Marokkaanse *Groupe Acrobatique de Tanger* en de hilarische en gewaagde *Late Night* in een van de tenten trokken een groot meerderjarig publiek.

Noemenswaardig is ook de **grootste showcase voor professionals** uit ons bestaan, met bijna zeventig buitenlandse gasten en dertig makers van Nederlandse gezelschappen. Zij volgden een tweedaags programma, waarbij speciale bussen werden ingezet om hen ook de voorstellingen bij Tall Tales Studio en Codarts Circus Arts, en daarmee de infrastructuur van de circusstad Rotterdam, te laten zien. Daar zit tegelijk een zorg: door bezuinigingen op de productiebudgetten bij Circusstad Festival en anderen in het circusveld, staat de ondersteuning van jonge makers – en daarmee de gezonde ontwikkeling van het Nederlandse veld als geheel – onder druk. Wij hopen hier komende periode samen met subsidiënten en partners verbetering in aan te kunnen brengen.

Desondanks was Circusstad Festival 2025 voor het nationale publiek weer de toonaangevende **circus highlight** van het jaar. Een festival waar grote emoties, inhoudelijke thema's en spektakel elkaar ontmoeten en dat het publiek weet te verwonderen, te verbinden en te verrijken. Dank aan allen die daaraan hebben bijgedragen! Wij hopen van harte ook de komende jaren weer met zo veel fijne partners, fondsen, gezelschappen, medewerkers en vrijwilligers te mogen werken.

Graag tot ziens in 2026!

Kom voor het lezen weer in de stemming met de [Circusstad Festival 2025 Aftermovie](#)

2. Doelstellingen & resultaten

2.1 CENTRALE DOELSTELLING (MISSIE)

ROTTERDAM CIRCUSSTAD DEELT DE MAGIE VAN CIRCUS MET HET BREDE PUBLIEK

Vanuit de overtuiging dat hedendaags circus mensen kan verwonderen, verrijken en verbinden, wil Rotterdam Circusstad de kunstvorm tot bloei brengen en daarmee een zo divers mogelijk publiek inspireren. Als hét jaarlijkse festival voor **state of the art** en grensverleggend circus in Nederland is Circusstad Festival een belangrijk vliegwiel voor de ontwikkeling van de discipline.

- **De diversiteit en omvang** van het publiek voor de kunst vergroten;
- **Het genre circus** als innovatieve exponent van de podiumkunsten tot bloei brengen;
- **Het sociale gezicht** van circus benutten voor zelfexpressie en maatschappelijke impact.
- **Jong talent en nieuwe makers** helpen zich professioneel te ontwikkelen.
- **Rotterdam als levendige internationale circusstad** profileren in stad en (buiten-)land.

✓ Gerealiseerd

Met de editie 2025 is een mooie bijdrage geleverd aan de missie. Ondanks dat het programma noodgedwongen kleiner was dan eerdere jaren, blikken we terug op een rijk festival. Het programma was actueel, divers en relevant en wist het publiek sterk te verwonderen. Vijf dagen lang was Rotterdam het brandpunt van de internationale circuswereld, met state of the art werk uit binnen- en buitenland, nieuw werk van jonge makers, en ruime mogelijkheden om zélf circus te beoefenen. Een bereik van 27.000 bezoekers van zeer uiteenlopend pluimage, lovende reacties van publiek, pers en partners bevestigden ons inziens dat we met het festival op de goede weg zijn.

2.2 REFLECTIE OP AMBITIES 2025

Focus op gastvrijheid en publieksbeleving

Het Schouwburgplein wordt het kloppende hart van het festival, waar iedereen het circus kan beleven. Door het gastvrije en hekeloze karakter wordt iedereen uitgenodigd om deel te nemen aan het festival.

✓ Gerealiseerd

Om het publiek een overweldigende ervaring te bieden, gebruikten we minder satelliet locaties en concentreerden we veel programmering op het Schouwburgplein. Met de voorstelling *Reclaim* in de vooravond werd het programma hier zelfs iets uitgebreid ten opzichte van eerdere jaren.

Vanaf aankomst in het Centraal Station werd het publiek al in Circusstad sfeer gebracht met een feestelijke festivalaankleding en de pop-up voorstelling *La Levitation Réelle*, die zowel op het station als in het festivalhart op het Schouwburgplein te beleven was. De ruimere opstelling van het plein bood zowel een goede plek voor gezinnen met kinderen als voor (jong-) volwassen publiek dat naast de voorstellingen genoot van een hapje, drankje, muziek of een goed gesprek.

Naast de terreininrichting is de publieksservice van onschatbare waarde voor de beleving. De vele trouwe medewerkers en vrijwilligers zijn ons belangrijkste visitekaartje naar het publiek. Voor hen verzorgden we een uitgebreide briefing over programma en hospitality. Zij boden het publiek een gastvrij ontvangst, gaven advies op maat, en hielpen waar nodig met extra uitleg over het programma, statiegeld systeem of voorzieningen voor mindervaliden.

Betrekken van 25.000 bezoekers waarvan 7.500 betalend publiek

We streven ernaar om een breed publiek aan te spreken met ons diverse en kwalitatief hoogwaardige programma. Van jong tot oud, Rotterdammers en internationaal publiek met een grote of kleine beurs: iedereen is welkom bij Circusstad Festival. In totaal hopen we 25.000 bezoekers kennis te laten maken met circus in al zijn vormen.

✓ Gerealiseerd

Uiteindelijk bereikte het festival bijna 27.000 bezoekers, met een betaald bereik van 7.900 tickets. Daarmee is ruimschoots voldaan aan de ambitie. Ook in de samenstelling zien we een goede ontwikkeling; het festival trekt mensen uit verschillende leeftijdscategorieën en publieksgroepen, en weet daarnaast een internationaal publiek van professionals aan zich te binden.

Het sociale gezicht van het circus

Circus heeft altijd bekend gestaan als een plek waar mensen die uniek en bijzonder zijn kunnen floreren. Iedereen is welkom en iedereen kan meedoen.

✓ Gerealiseerd

Bijzonder trots zijn we dit jaar op het project Buitengewoon, waarmee we vier duo voorstellingen creëerden van talenten met een verstandelijke beperking en professionele circusartiesten. Dit leverde een viertal treffende voorstellingen op die allen meerdere keren speelden en zeer goed werden ontvangen door het publiek; een mooi voorbeeld van hoe inclusief werken op het podium tot vernieuwende en inspirerende creaties kan leiden.

Met de stadsparade zoeken we overal in de stad publieksgroepen op die het circus nog niet kennen of er niet vanzelfsprekend naartoe kunnen gaan. We speelden dit jaar op scholen in Rotterdam, Schiedam en Capelle aan den IJssel, organiseerden een speciale stadsparade senior in verpleeghuizen, en bezochten verschillende wijkevenementen. Zo winnen we steeds nieuwe harten voor het circus.

Bouwen aan de ontwikkeling van makers en talent

Middels (co-)producties, opdrachten en talentprogramma's creëren we mogelijkheden voor talentvolle makers om voorstellingen te creëren en zichzelf professioneel te ontwikkelen. Met de Dutch Circus Showcase brengen we hen internationaal onder de aandacht.

✓ Gerealiseerd

We blijven investeren in de ontwikkeling van nieuw talent en presenteerden maar liefst 12 producties waar we als producent, opdrachtgever of partner in investeerden. Met de eigen creaties als *Captain Frodo's NEW Family Freakshow* en *Late Night at the Opticum* creëerde artistiek leider Menno van Dyke aansprekende publieksfavorieten. Daarnaast boden de vier *Buitengewoon* creaties makers én deelnemers de kans om een geheel nieuwe samenwerking aan te gaan en een sprong te maken in hun ontwikkeling. Duo LeOlé maakte met hun stadsparade coproductie de stap van het theater naar spelen in de openlucht. Tot slot presenteerden we trots de producties van deelnemers aan het Circunstruction talentprogramma.

Mede dankzij extra ondersteuning van Fonds Podiumkunsten konden we de grootste Dutch Circus Showcase tot nu toe organiseren. Zo'n 70 programmeurs, producenten en andere professionals kwamen naar Rotterdam om kennis te maken met het Nederlandse veld, wat tot vele waardevolle contacten voor toekomstige partnerschappen en speelbeurten leidde.

2.3 SUCCESSEN EN LEERMOMENTEN

Successen

- Hoge kwaliteit en diversiteit van het programma werden gewaardeerd door pers en publiek.
- Met Buitengewoon is een zeer succesvol inclusief project gerealiseerd, dat vraagt om een vervolg. Daarnaast was Buitengewoon onderdeel van het professionalsprogramma en kreeg mede daardoor veel publiek en de aandacht die het verdient.
- Alle workshops waren uitverkocht. Ook de nieuw toegevoegde workshops voor volwassenen werden enthousiast ontvangen.
- Zeer goede sfeer en samenwerking binnen het team en met partners en artiesten. Dit zorgde voor een fantastische, gastvrije sfeer.
- De Dutch Circus Showcase was een groot succes met maar liefst 69 bezoekers uit 13 landen.
- De pilot samenwerking met Superkracht om mensen met een beperking op te nemen in de vrijwilligers crew werkte zeer goed en werd positief ontvangen door publiek en medewerkers.
- De zichtbaarheid via beeld en video heeft een impuls gekregen in kwaliteit en omvang, zowel online als door plaatsing van schermen op het festivalterrein.

Leerpunten

- Statiegeld systeem werkt nog niet perfect: het publiek moet erg wennen aan de extra handelingen en had vragen over hoe het precies werkt.
- Trigger Warnings stonden wel op de website, maar niet in het programmaboekje en waren daardoor niet bij alle bezoekers bekend.
- Het Schouwburgplein is vrij toegankelijk, we ervaarden meer overlast door ongewenst gedrag dan andere jaren (dronkenschap, ongewenst gedrag naar vrouwelijke artiesten).
- Check, check, dubbelcheck: ondanks een positief vooronderzoek en groen licht van het technisch team van Theater Rotterdam, bleek de trampoline van Duo Aramelo niet in de lift van het theater te passen, waardoor de voorstelling helaas niet door kon gaan.
- Door bezuinigingen was het programma minder omvangrijk dan voorheen, hierdoor was het gratis programma kleiner. Sommige bezoekers misten daarbij het internationale werk.
- Het festivalhart is een bijzonder sfeervolle 'bubbel' en roept een familiaal gevoel op. Nieuwe bezoekers weten zich daar niet altijd toe te verhouden.
- Het festival trekt veel publiek dat weinig cultuur bezoekt. De regels van een bezoek aan een voorstelling zijn niet altijd bekend, wat soms voor verstoring van de voorstellingen leidde.

3. Gerealiseerd programma 2025

3.1 VERWONDEREN – HÉT FESTIVAL VOOR VERNIEUWEND CIRCUS IN NEDERLAND

“Je kunt het zo gek niet bedenken of het blijkt te zien tijdens Circusstad Festival” zo kopte de Volkskrant over deze editie. “Waar anders komen zoveel smaken circuskunst samen?” schreef circusvakblad De Piste. Circusstad Festival neemt binnen het (inter)nationale circus een onderscheidende positie in door de uitgesproken diversiteit in “genre representatie”. De editie 2025 wist deze positie wederom te verstevigen, zowel bij professionals als bij publiek en pers. De programmering van Circusstad Festival is verfrissend, eigentijds en durft van de gebaande paden af te wijken. Daarmee wordt niet alleen het genre circus in volle breedte getoond, maar wordt ook telkens nieuw publiek bij circus betrokken.

Bezoekers van de openingsavond kregen van die diversiteit in het programma direct een stevige indruk met twee totaal verschillende voorstellingen. Een groter contrast dan tussen *Reclaim* van het Brusselse Theatre d’Un Jour en *Rise of the Olive* van Laser Kiwi uit Nieuw-Zeeland, is moeilijk voor te stellen. De avond begon op het Schouwburgplein, waar de intieme koepeltent van Theatre d’Un Jour had moeten staan. Door een technisch incident kon de constructie op het laatste moment niet opgebouwd worden en speelde *Reclaim* noodgedwongen in de openlucht. Het gezelschap wist desondanks de concentratie, spanning en intimiteit van dit bijzondere theaterstuk vast te houden. De wilde schreeuwen van de acrobaten en de ontroerend mooie zang van de operazangeres galmden tussen de hoge gebouwen van de stad en zo kreeg de voorstelling onverwacht een extra lading. De opluchting bij gezelschap en festivalorganisatie was groot toen bleek dat *Reclaim* ook in deze onvoorziene setting niets aan kracht verloor. De vier voorstellingen werden stevast met staande ovaties beloond en vormden voor velen een hoogtepunt van het festival.

Reclaim doorbreekt doelbewust de barrière tussen spelers en publiek en durft daarin best ver te gaan. Hoewel dit bij sommigen tot discussie leidde vonden velen het prachtig. Het gezelschap weet een gevoel van ongemak te creëren om dit vervolgens geleidelijk aan om te zetten in gevoelens van saamhorigheid en ontroering. Het publiek deel van dit circusritueel waarin meesterlijke acrobatiek, live gespeelde cello, gezwaai met hakbijlen en een zangeres die tot drie-personen hoog haar liederen zingt, een harmonieus geheel vormen. Niet eerder zagen we een dergelijk geslaagde cross-over van klassieke muziek, opera en circus.

“Het is een trend in het hedendaags circus om het publiek nauw te betrekken bij de acts. Bij *Reclaim* gaat dat vanzelf. Dat laat niet onberoerd.” Theaterkrant over ‘*Reclaim*’

Het festival stond dit jaar dan ook in het teken van ontmoetingen. Tussen makers en publiek, tussen theatrale werelden van gezelschappen en in niet eerder geziene ontmoetingen van genres, zoals bijvoorbeeld circus met opera of circus met stand-up comedy.

Dat laatste was van toepassing op de tweede voorstelling van de openingsavond. Met Laser Kiwi, was "'s-werelds enige surrealistische sketch circus" neergestreken in het Oude Luxor theater. De stevige beat bij binnenkomst van de zaal zette al gelijk de toon voor een totaal andere circusbeleving. Het jonge Nieuw-Zeelandse trio Imogen, Zane en Degge ontdekten we op het Edinburgh Fringe Festival. In Rotterdam maakten ze hun debuut op het Europese vasteland. Hun succesvoorstelling *Rise of the Olive* is een unieke mix van (gedurfde) Engelstalige stand-up, indrukwekkende circuskunsten en een hele rits aan originele ideeën en vooral veel gekkigheid en absurdisme. Ondanks de uitgelaten stemming en het enthousiasme van het overgrote deel van het publiek, was deze vorm van circus niet ieders "cup of tea". Het "love it, or hate it"-principe bleek van toepassing. Feit is dat met het programmeren van deze voorstelling een nieuw (comedy-) en jong (Gen Z-) publiek werd aangesproken, die het festival eerder nog niet in deze mate bereikte.

De pers was in elk geval te spreken over *Rise of the Olive*:

"Energiek circustheater voor een nieuwe generatie" *Circusweb* over 'Rise of the Olive'

"ontwapenend goed" *Annette Embrechts in Theaterkrant* over 'Rise of the Olive'

De vele fans die de humor van Laser Kiwi wel degelijk konden waarderen, konden hun hart ophalen tijdens de spontane *Late Night at the Opticum*, een eigen productie van Circusstad Festival in samenwerking met de Headless Cabaret van de Rotterdamse circusartiest en comedian Harvey Cobb. Ook in deze voorstelling, die meerdere festivalartiesten bijeenbracht, speelden circus en comedy (met een vleugje freakshow en burlesk) de hoofdrol. De Kiwi's brachten hier andere acts uit hun repertoire en wisten in de intieme omgeving zelfs de grootste sceptici te overtuigen. Ook de artiesten uit de dagelijkse familievoorstelling in het Opticum namen deel met speciale, minder familievriendelijke, acts. De sfeer in de uitverkochte tent werd op de late avond bijna euforisch te noemen toen Melinda Meijs haar originele en oprechte ode aan de Gabber cultuur bracht. Haarhangend 'hakken' was dé ontdekking van het festival. Met een optimale ambiance, enthousiaste performers en een ijzersterke line-up aan circusacts voor volwassenen, werd de *Late Night* een onbetwist succes.

“You’d be hard pressed to find a higher skilled, funnier and freakier group of show people having fun on stage together, to the huge delight of the audience.” The Circus Diaries over Late Night at the Opticum

Met deze drie producties werd doelbewust een volwassen publiek aangesproken. Maar ook families werden niet vergeten. Naast de vele activiteiten op en rond het Schouwburgplein was de Opticum tent overdag weer de hotspot voor publiek van alle leeftijden. Op veler verzoek herenigden we Captain Frodo, Lisa Chudalla en Melinda Meijs voor een nieuwe *Family Freakshow*. Voortbordurend op het grote succes van 2022 maakte het gelegenheidstrio een nieuwe voorstelling met gloednieuwe acts en reprises van favoriete scenes. Het unieke gegeven van een freakshow (met zwaardslidders en rubbermensen) gepresenteerd aan een publiek van kinderen, zorgde voor veel opzien en plezier. De Family Freakshow is een origineel idee van Circusstad Festival en één van de voorbeelden van unieke producties die speciaal voor het festival ontwikkeld worden en veel waardering ontvangen.

“En ook al zijn er talloze redenen om van Circusstad te houden en dit festival keer op keer te bezoeken, het feit dat ze altijd zulke succesvolle eigen producties neerzetten, die alleen daar in deze vorm te beleven zijn, maakt Circusstad tot een niet te missen evenement dat door geen enkel ander festivalbezoek vervangen kan worden.” Andreas Heidenreich, Circuszeitung (DE)

Minstens zo succesvol en voor velen een hoogtepunt in het programma was de locatievoorstelling *Ballroom*. Slechts twee weken na de wereldpremière in Antwerpen had het Vlaamse gezelschap Post uit Hessdalen hun tot theaterzaal omgebouwde vrachtwagen neergezet naast het Maritiem Museum. Daarmee had Circusstad Festival een bijzondere primeur in huis. In de vrachtwagen kon men drie keer per dag getuige zijn van een innovatief en hypnotiserend spel met zwevende witte ballen, waarbij zelfs doorgewinterde pro’s slechts konden gissen naar de geheimen achter de grensverleggende magische technieken.

“Jongleur Stijn Gruppung ontpopt zich tot een magische ballenfluisteraar”
Rosalie Fleuren in Theaterkrant over Ballroom

Post uit Hessdalen was later in het festival ook nog te zien met hun grote jongleervoorstelling *Man Strikes Back*, waarin ritmisch jongleren met talloze stuiterballen, begeleid door een slagwerker en bewegende robot decorstukken, voor fascinerend spektakel zorgde.

Nog veel meer kleine witte balletjes speelden de hoofdrol in het, voor kinderen vanaf 4 jaar geprogrammeerde, *iRRooTTaaa*. Het Vlaamse gezelschap Grensgeval staat wereldwijd bekend om z’n uitdagende en prikkelende circustheatervoorstellingen voor jong publiek. Voor *iRRooTTaa* sloegen ze de handen ineen met Circus Katoen (BE/NL) en ook onze “eigen” Liza van Brakel (projectleider Buitengewoon) maakte deel uit van de cast. De keramische balletjes zijn allemaal anders, net niet helemaal rond en met veel te veel, wat de basis vormt voor een dynamisch speelse en interactieve voorstelling. Deze typische jeugdvoorstelling trok op het festival ook opvallend veel volwassen publiek. Het zegt veel over de kwaliteit van het stuk dat ook dit publiek zeer enthousiast de zaal verliet.

Het is een trend binnen het hedendaagse circus dat gesproken tekst een belangrijke rol krijgt binnen voorstellingen. Daarvan lieten we dit jaar een aantal voorbeelden zien. De Duits-Iraanse Roxana Küwen Arsalan jongleert in *Oma, or the privileges of the potato* allerlei objecten met haar voeten en vertelt tegelijkertijd een zeer persoonlijk en actueel verhaal over identiteit, privileges en cultuurverschillen aan de hand van haar twee oma’s en metaforische vergelijkingen tussen aardappels en granaatappels.

De Catalaan Manel Rosés revitaliseert in zijn werk *Ákri* enerzijds de klassieke acrobatentrap en filosofeert tegelijkertijd, in dialoog met het publiek, over het artiest zijn, over inclusie en buitensluiten en over keuzes maken en verandering aandurven.

Een gelaagd verhaal dat door de goed getimde afwisseling met fysieke slapstick scenes, sterke acrobatiek en humor ook toegankelijk bleef voor het brede (familie)publiek in de Circusstad Chapiteau. Zowel *Oma* als *Ákri* wisten te overtuigen. Circusweb gaf *Ákri* in haar recensie zelfs 5 sterren.

“De combinatie van zulke overtuigende acrobatiek- en acteerskills is zeldzaam”

Nik Waldram over Akri, Circusweb

Circusstad Festival toont jaarlijks werk van diverse alumni van de Nederlandse circusopleidingen. Naast bovengenoemde Roxana (die aan Fontys Tilburg afstudeerde) presenteerden we in de kleine zaal van Theater Rotterdam ook de voorstelling *Méander*. In deze recente co-productie van TENT en Dansateliers, staan vijf acrobaten uit drie verschillende Nederlandse gezelschappen: Marta & Kim, Knot on Hands en Felix Zech (Familiar Faces), voor het eerst samen op het toneel. De verbinding met hedendaagse dans en de abstracte acrobatische bewegingstalen van de drie liggen zó dicht bij elkaar dat deze co-creatie al bij voorbaat als logisch aanvoelde. Het eindresultaat, waarin ook video projectie een prominente rol vervulde, was zeker mooi, maar niet revolutionair.

Hoe anders was dit bij de verbinding tussen de theatrale werelden van het Marokkaanse Groupe Acrobatique de Tanger en de Franse regisseur Raphaëlle Boitel van Cie. L’Oubliée. Wie bekend is met het werk van beide gezelschappen, weet dat er een wereld van verschil is tussen de kleurrijke vrolijkheid van Groupe Acrobatique de Tanger en het universum van licht en schaduw dat zo kenmerkend is voor Boitel. Ook deze voorstelling ging kort voor Circusstad Festival in première en was in Rotterdam voor het eerst buiten Frankrijk te zien. De voorstelling bleek een schot in de roos. Een absolute topproductie die het publiek in de grote zaal van Theater Rotterdam twee keer compleet in extase wist te brengen. De energie en de authentieke performances van de acrobaten en dansers zijn fenomenaal en de cinematografische beelden en regie van Boitel versterken de gelaagdheid van het stuk. Boitel laat de jonge artiesten vooral hun eigen verhalen uit het Marokko van nu vertellen. Dit maakt van *KA-IN* naast al het spektakel, de meest politiek geladen voorstelling van Groupe Acrobatique de Tanger tot nu toe.

“The existing racism, sexism, and poverty that prevail in Morocco [...] are poetically pointed out in gentleness and solidarity, making KA-IN a subtly political piece” Nick Verginis, aroundaboutcircus.com

Een ander opvallend contrast was de schaal van KA-IN, met dertien acrobaten en (break)dansers, een spectaculair lichtplan en een stuwende soundtrack, tegenover de intieme pop-upvoorstelling *La Lévitatie Réelle* van circusmaker Camille Boitel (inderdaad, de broer van Raphaëlle). Tot zes keer per dag kon je op vrijdag en zaterdag dit kleine circuswonder ervaren – in de grote hal van het Centraal Station of midden op het drukke Schouwburgplein. Een acrobatische illusie van gewichtloosheid, waarin een artieste lijkt weg te zweven en door enkele "toevallige voorbijgangers" aan de grond wordt gehouden.

“Deze festivaleditie bewees in uiteenlopende stijlen hoezeer theater en circus je kunnen raken, wanneer artiesten echt geloven in de kracht van hun kunst. Een heel waardevol besef in deze onrustige tijden.”

Nik Waldram, Circusmagazine De Piste

3.2 VERBINDEN - PLATFORM VOOR SOCIAL PRACTICE EN INCLUSIE

BuitenGewoon – inclusief circus i.s.m. Theater Babel

Circusartiesten en mensen met een verstandelijke beperking, die samen een voorstelling maken. Dat is ‘Buitengewoon’, een bijzonder co-creatie traject van Circusstad Festival en maker Liza van Brakel, in nauwe samenwerking met Theater Babel. Het doel was om binnen circus een inclusievere omgeving te creëren waarin iedereen de kans krijgt om zijn of haar talent te ontdekken en op het podium te staan. Na een geslaagde pilot in 2024 gingen dit jaar 4 professionele circusartiesten en 4 spelers met een verstandelijke beperking in duo’s aan de slag met disciplines als Cyr wheel, (lucht)acrobatiek en jongleren. Hun dromen en ideeën vormen het uitgangspunt voor de inhoud van de optredens die we in twee sets van twee acts aan het festivalpubliek presenteerden. Als afsluiting werden alle vier de acts achter elkaar getoond in een overvol Theater Rotterdam.

Elk duo heeft op zijn eigen unieke wijze iets buitengewoons gecreëerd. Gedreven door dromen, ideeën en een gezamenlijke passie voor het podium, hebben zij hun grenzen opgezocht, uitdagingen aangegaan en zich op onbekend terrein begeven. In 15 intensieve sessies hebben ze niet alleen elkaar, maar ook de veelzijdigheid van het circus leren ontdekken. Uit deze reis van verkenning is een bijzondere act ontstaan. Iedereen verdient het om zijn dromen na te jagen, het podium te betreden en zich te verwonderen door wat er mogelijk is wanneer je jezelf durft te ontdekken. Die benadering heeft ruimte gecreëerd voor persoonlijke groei, voor het overwinnen van onzekerheden en het ontwikkelen van zelfvertrouwen.

Lotte Sterringa (28) & Sharoma Dhoen (26)

Sharoma straalt lef en plezier uit bij Theater Babel, waar haar passie voor zang en theater haar vleugels geeft—letterlijk, want bij het circus ontdekte ze haar liefde voor vliegen. Lotte danst en draait in een groot wiel, een reis die begon bij Circus Rotjeknor en haar tot een ware circusartiest maakte. Samen brengen ze een act waarin durf en elegantie elkaar omarmen.

Luc van Lieshout (21) & Ray Cardoze (32)

Luc is een geboren artiest. Circus, dans en muziek vloeien moeiteloos in elkaar over wanneer hij op het podium staat. Ray groeide op in de kleurrijke cultuur van Curaçao en vond in het circus een manier om verhalen te vertellen en mensen te verbinden. Hun act is een samensmelting van beweging, expressie en muzikale energie.

Johan Boekhout (59) & Liza van Brakel (30)

Johan laat zich niet tegenhouden door hoogtevrees en zoekt het avontuur op in het circus, met een droom om ooit circusdirecteur te worden. Liza vond haar passie op achtjarige leeftijd en heeft sindsdien een fascinatie voor jongleren en objectmanipulatie. Samen creëren ze een spel tussen muziek en beweging, waar ritme en circuskunst elkaar ontmoeten.

Jasper Brückner (23) & Ivar van Woenzel (25)

Jasper is sportief, leergierig en altijd op zoek naar nieuwe uitdagingen. Ivar combineert acrodans met balans en partnering, waarbij hij beelden tot leven brengt door beweging. Hun act is een krachtig samenspel van dynamiek en storytelling, waarin ze het publiek meenemen in een visuele en fysieke ontdekkingsreis.

Stadsparade - Outreach naar de hele stad

Met de Stadsparade laten we kinderen en hun (groot)ouders overal in de stad - vaak voor het eerst - kennis maken met een professionele circusvoorstelling. Door voorstellingen te brengen op basisscholen, in verzorgingshuizen, op pleinen, op markten en op Koningsdagevenementen in alle wijken van de stad bereikten we een zeer divers publiek.

Vanwege de noodzakelijke bezuiniging was aanvankelijk het plan om het aantal stadsparade voorstellingen te halveren ten opzichte van afgelopen jaar. Des te trotser zijn we op het feit dat dankzij goede partnerschappen en extra support van fondsen we er alsnog in geslaagd zijn **39 voorstellingen** te organiseren voor een totaal van **8.662 toeschouwers**, veel meer dan we hadden durven hopen.

Binnen de stadsparade wordt bewust ingezet op verschillende doelgroepen en regio's, om daarmee zowel gezinnen te bereiken, als diverse publieksgroepen die anders niet vanzelf kennis maken met circus of ons festival bezoeken. Dit jaar was er speciale aandacht voor

- **Basisscholen:** we bezochten 20 basisscholen in alle delen van de stad en regio.
- **Senioren:** we organiseerden 5 voorstellingen in verpleeghuizen van Aafje en Humanitas
- **Schiedam:** we speelden voorstellingen voor basisscholen: de Peperklip, CBS Prinses Margriet, KBS De Vlinder en PBS De Violier.
- **Capelle aan den IJssel:** we speelden twee voorstellingen op OBS De Tweemaster en de Groen van Prinstererschool. Een derde uitvoering bij Aafje locatie de Roo van Capelle kon om praktische redenen helaas niet doorgaan.
- **Extra:** via uitvoeringen op Koningsdag evenementen, theater de Lugt, Club Haug en zelfs de RET Metrolijnen ABC wisten we veel nieuw publiek te verrassen.

Een leerpunt is dat de gemeenschapsruimtes in veel verpleeghuizen niet ruim en hoog genoeg om een circusvoorstelling te presenteren. Bij eerdere edities van de seniorenparade werkten we met een speciaal hiervoor ontwikkelde solovoortelling met een witte clown / jongleur, waardoor dit niet eerder opgevallen was.

Uiteindelijk moesten twee uitvoeringen worden geannuleerd. Daarop is actief gezocht naar alternatieve voorstellingen en verpleeghuizen waar met grotere gemeenschapruimten. Uiteindelijk is het daardoor alsnog gelukt om het beoogde aantal uitvoeringen te realiseren. De reacties van de bezoekers zijn steevast zeer enthousiast. Een grote wens voor volgend jaar is dan ook om voor de verpleeghuizen weer een speciaal maatproject te ontwikkelen dat in de verschillende settings goed tot zijn recht kan komen.

Deelnemende artiesten / voorstellingen:

Duo LÉOlé – The Stage is not enough (foto)

Deze co-productie die we speciaal voor de stadsparade aangingen speelde uiteindelijk 23 speeldagen in alle uithoeken van de stad. Het gezelschap zette met dit project met succes de stap van theatrale projecten naar de openbare ruimte.

Daniel Simu – Acrobot

Daniel was met zijn unieke acrobatische robot al vaker te zien op Circusstad Festival. Wens was om met dit project de verpleeghuizen te bezoeken, wat niet altijd bleek te passen. Toch waren de ouderen in Aafje Schiehoven en Akropolis waar de voorstelling wel speelde, zeer onder de indruk.

Rangpang Circus – MikMak

Een clowneske voorstelling over de kunst van het kiezen. Wat gebeurt er met een clown die geen 'nee' kan zeggen? Vrij hilarische dingen, zo weet MikMak. Deze eerdere Stadsparade Coproductie halen we graag terug om nog meer scholieren te verwonderen.

Duo NoNonsense – Oh No!

Een klein ongeluk met grote gevolgen. Dat is het probleem waarin Duo No Nonsense tijdens "Oh No!" mee te maken krijgt, waardoor de circustheatershow vast raakt op alle mogelijke manieren. Maar, the show must go on! Ook dit oer Rotterdamse gezelschap ontwikkelde hun voorstelling Oh No! in het kader van een eerdere Stadsparade.

Simon Granit Ossoinak – Ukemi Metro Improvisation

Jonge maker Simon Granit Ossoinak mengt circusdisciplines met kunst van de straat. Speciaal voor de optredens in de RET metrostellen maakte hij een Freerun Circus Improvisatie.

Fabuloka – contra

Een witte dame komt aanlopen met een rolkoffer. Uit de rolkoffer komt een zwarte hand tevoorschijn, die groter wordt tot een mensfiguur. De dame heeft een schaduw gekregen waarmee ze een acrobatisch duet aangaat.

Tall Tales Company – Work in progress Droplines

Na een eerste repetitieperiode speelde Tall Tales Company de eerste work-in-progress presentaties van hun nieuwe project Droplines voor het publiek. We kijken reikhalzend uit naar het eindresultaat van een meeslepende en humorvolle voorstelling die het publiek nu al in vervoering wist te brengen.

Verdiepingsprogramma

Het verdiepingsprogramma biedt context en dialoog naast de voorstellingen. Het creëert ruimte waar publiek, artiesten en professionals samenkomen om te reflecteren op het circustheater: wat drijft de makers, hoe ontstaan producties, welke trends spelen er en welke ontwikkelvragen liggen er in het veld? Door middel van gesprekken, inleidingen, panels en ontmoetingen wordt het circus niet alleen beleefd, maar ook bevraagd en verdiept.

CIRCUSSTAD TALK: Buitengewoon

Een bijzonder moment was de CircusstadTalk rondom *Buitengewoon*, onderdeel van het professionalsprogramma en tevens open voor geïnteresseerden. De missie: het normaliseren van mensen met een beperking op het podium. Het project staat voor gelijkwaardig creëren, intuïtief werken en het doorbreken van vooroordelen.

Het panelgesprek met Liza van Brakel, Luc van Lieshout, Menno van Dyke en Corné Bouwmeester zette de toon. Aansluitend gingen alle 75 aanwezigen onder leiding van moderator Stephanie Afrifa in groepen in gesprek over vragen als: Hoe creëer je een inclusieve omgeving? Wat betekent representatie? Hoe ga je praktisch om met tournees en begeleiding? De gesprekken waren open, eerlijk en waardevol.

Speeddates

Op zaterdag vond in de hal van Theater Rotterdam een speeddatesessie plaats. Publiek en artiesten gingen één-op-één in gesprek over het circusleven: van eerste stappen in de circuswereld tot inspiratiebronnen en persoonlijke drijfveren. Hoewel de animo beperkt was, leverde het mooie ontmoetingen op. De ervaring leert dat publiek makkelijker aansluit bij gesprekken die gekoppeld zijn aan een voorstelling, zoals nagesprekken of inleidingen.

Voor- en na gesprekken

In totaal organiseerden we 8 nagesprekken waarin het publiek in gesprek kon met de makers. Het aantal deelnemers varieerde van 20 tot meer dan 100. Dit is stevast een geliefd moment waar publiek kan doorvragen over de achtergronden of hun ervaringen deelt. Nieuw was de insteek om rond KA-In van Groupe Acrobatique de Tanger juist een voorgesprek te organiseren, onder leiding van artistiek leider Menno van Dyke. Deze primeur trok een volle tribune in het HALtheater van TR en smaakt naar meer.

Inspiratiedag voor jeugdcircusdocenten

In samenwerking met Kunstgebouw, Circuspunt en Zuid-Hollandse jeugdcircussen organiseerde Circusstad binnen de *Pilot Nationaal Akkoord Amateurkunst* de dag *Bouwen aan je makersblik*. Een inspiratiedag vol deskundigheidsbevordering, met een workshop *Creatie* door Femke Monteny & Magui Casares, een bezoek aan de voorstelling *iRRooTTaa* inclusief verdiepend nagesprek, *Captain Frodo's New Family Freakshow* en een speeddatesessie met artiesten. Een waardevolle dag waarin jeugdcircusdocenten inspiratie opdeden om de makersblik bij zichzelf en hun leerlingen verder te stimuleren.

3.3 VERRIJKEN - VLEGGWIEL VOOR ONTWIKKELING VAN DE SECTOR

EEN REM OP DE ONTWIKKELING

Al sinds de oprichting opereert Rotterdam Circusstad vanuit de visie dat om het publiek de verwondering van vernieuwend circus te kunnen bieden, een gezonde ontwikkeling van een professionele sector voor circus essentieel is. Samen met een groeiend aantal partners en makers, werkt de organisatie aan gezonde ketens van (amateur)beoefening tot professioneel maker, en van creatie tot publieksoptocht. Steeds vaker bereiken projecten en makers die door Circusstad Festival ondersteund en gecoproduceerd werden, nationale en internationale successen.

Samen met de inspanningen van collega festivals, productiehuizen, podia en gezelschappen, ontstaan de contouren van een **opkomende innovatie sector**, die zowel een interessante **artistieke meerwaarde** levert, als een **wezenlijke bijdrage levert aan het publieksbereik, diversiteit en inclusie van de cultuursector**.

Echter: doordat de structurele organisatiebijdrage van het Fonds podiumkunsten ondanks positief advies niet werd gehonoreerd, kan Circusstad Festival substantieel minder investeren in coproducties en ondersteuning van jonge makers. Ons bezwaar op de besluitvorming werd gegrond verklaard, maar leverde geen correctie van het subsidiebedrag op. Ook bij collega's als TENT in Amsterdam zijn de budgetten fors gekort.

Dit zet **een stevige rem** op de ontwikkeling van het Nederlandse veld. Verschillende jonge makers die eerder aangaven in Nederland een praktijk op te willen bouwen, zijn inmiddels naar het buitenland verhuisd. Het is een zorgelijke ontwikkeling dat kunstenaars die hier geschoold zijn en willen bijdragen, noodgedwongen hun heil in het buitenland zoeken. Dit is dus niet alleen een tegenslag voor Rotterdam Circusstad, maar vooral een rem op de gezonde ontwikkeling van de sector, die juist vanwege haar beperkte omvang, hier erg kwetsbaar voor is. Wij vragen het Fonds Podiumkunsten en andere financiers om oog te hebben voor deze problematiek en mee te denken over de oplossing.

Deze zorg weerhoudt ons niet om ons met het festival op tal van manieren in te spannen om het Nederlandse veld te stimuleren en positief over het voetlicht te brengen bij publiek, professionals en potentiële partners en programmeurs uit binnen en buitenland. Met Circusstad Festival 2025 zijn op dat vlak mooie resultaten geboekt.

DUTCH CIRCUS SHOWCASE

Circusstad Festival wordt veel bezocht door internationale professionals. Dat benutten we om het speelveld voor Nederlandse makers te vergroten en hen te ondersteunen in de opbouw van een eigen netwerk en publiek.

We kijken terug op een zeer geslaagde editie van de Dutch Circus Showcase, met maar liefst 69 deelnemende professionals en 22 vertegenwoordigers van 16 gezelschappen. De sfeer tijdens de showcase dagen was bijzonder positief. Naast het ontdekken van nieuw talent en voorstellingen, werd ook het informele contact tussen de professionals als zeer waardevol ervaren. Het bood de gelegenheid om met elkaar in gesprek te gaan, nieuwe relaties aan te knopen en bestaande relaties te verdiepen.

Eén van de meest gewaardeerde onderdelen van het programma was de speeddatesessie. De aanwezige professionals reageerden enthousiast op zowel de artiesten als hun goed voorbereide pitches.

Voor sommige professionals vormde dit zelfs een hoogtepunt van het festival. Dit jaar namen elf verschillende groepen of soloartiesten deel aan de speeddates, waarbij zij in contact kwamen met maar liefst 69 professionals uit dertien verschillende landen, waaronder Litouwen, Kroatië en Canada.

Het gezamenlijke busreisje voor bezoek aan Tall Tales Studio en de voorstelling Garment Gathering werd als zeer geslaagd en zelfs hilarisch ervaren. De sfeer deed velen denken aan een schoolreisje, wat bijdroeg aan een uitgelaten en opgewekte stemming onder de deelnemers. De work-in-progress presentaties van Clara Köpf en van Tal Talles Company werden enthousiast ontvangen.

De professionals die vervolgens Codarts bezochten, waren enthousiast over de kans om deze gerenommeerde opleiding eindelijk van dichtbij te kunnen meemaken. Dit bood bovendien meer inzicht in de circusopleiding in Nederland.

CIRCUNSTRUCTION – drie maakprojecten in ontwikkeling

In Circunstruction begeleiden we drie jonge makers met creatietijd, artistieke en zakelijke begeleiding. Deze editie was bijzonder geslaagd. Alle drie de projecten toonden een duidelijke artistieke visie en creëerden krachtige en indrukwekkende beelden die de toeschouwers wisten te overtuigen. Wij hebben voor makers met verschillende hoeveelheid ervaring gekozen. Leire Froufe is in 2025 afgestudeerd aan Fontys. Christian Boscheri heeft een ingenieursstudie afgerond, maar kwam als breakdancer via de voorstelling The Odd Ones in 2023 als medespeler in Circunstruction, in aanraking met circus. Hij wil zich verder ontwikkelen als breakdancer en clown. Samuel Rhyner is ook afgestudeerd bij Fontys. The Idle Hour is zijn tweede solo-project.

Na diverse tryouts en feedback sessies bij onder andere het Volkstheater en De Landing Amstelveen, vond de finale plaats in het Maaspodium. Bezoekers waren enthousiast en zeer geïnteresseerd. De deelnemers zijn heel blij met de begeleiding en de goed verzorgde optredens. Zij hebben zich door dit project sterk kunnen ontwikkelen, en beschikken dankzij de presentaties over mooie foto's en video-opnames beschikken voor verdere promotie en funding.

De drie producties zijn straks allemaal te zien op Circusstad Festival 2026. In aanloop naar het Circusstad Festival 2027 wordt een ontwikkelstap voorbereid, waarbij de eindpresentaties in het festival plaats kunnen vinden als er veel boekers en producenten in de stad zijn en ze aan hun netwerk kunnen bouwen. Ook inhoudelijk worden dan nieuwe stappen gezet, zodat het traject beter aansluit op de noden die nu onder jonge makers en artiesten leven.

Leire Froufe - Lumen

Lumen combineert circus en interactieve projectie om verdriet om te zetten in collectieve kracht: een poëtische, visuele reis van veerkracht en hoop.

Leire Froufe maakt met Lumen een voorstelling over de oorlog in Gaza. Ze begint met zichzelf vastgebonden aan een paal, omhuld met een stevige stof. Beelden van explosies en vuur worden op haar geprojecteerd. Het toont duidelijk haar machteloos zijn betreffende de oorlog. Ze is vastgebonden met een slot. Vanaf hier betreft zij het publiek bij haar optreden. Vlak voor ligt een sleutel, het publiek moet in actie komen en haar van de paal bevrijden. Haar voorstelling volgt de weg van groot verdriet naar gezamenlijke actie. Uiteindelijk nodigt ze zes toeschouwers uit om op het podium te komen, waar ze samen een touw vasthouden waarmee zij naar boven kan klimmen. Voor het publiek geeft dit een mooi einde, met de symboliek dat we samen iets kunnen bereiken.

Leire Froufe: Special thank you to you Jördis for the organization, the love and the care. It is much much appreciated!!

Cristian Boscheri - Pleaser

Pleaser is een solo dans-comedy over people pleasing als persoonlijke valkuil en collectieve ontsporing.

Cristian komt uit de breakdance en de stand-up, maar is met Pleaser op zoek naar humor in beweging. Het is een autobiografische voorstelling die gaat over de zoektocht van mensen die anderen willen pleasen naar een zelfstandige manier van leven. Ook hij werkt met publieksparticipatie, wat vaak leidt tot hilarische momenten. Hij schroomt er niet voor om zichzelf belachelijk te maken. Zijn benadering van breakdance is zeer interessant, omdat hij probeert een verhaal te vertellen van een klein jongetje dat langzaam opgroeit en zijn weg zoekt naar een zelfstandig bestaan.

Samuel Rhyner - The Idle Hour

Willen je hersenen niet stoppen met rennen? Dat van ons stopt ook niet - maar het ziet er cooler uit.

Speciaal voor deze voorstelling heeft Samuel een groot hamsterrad laten bouwen. Hierin bewegen de twee performers zowel in duet als solo. Het is fascinerend om te zien hoe ze hun bewegingen langzaam opbouwen. Het begint met normaal naast elkaar lopen in verschillende ritmes en gaat over in een acrobatisch duet. Ze bespelen het rad niet alleen van binnenuit, maar klimmen ook op het wiel en moeten dan samen in evenwicht blijven. Dit is niet altijd makkelijk; ze moeten een aantal keer eraf springen. Het is prachtig hoe de voorstelling eindigt met de twee mannen die proberen trompet te spelen terwijl ze zeer buiten adem zijn. Dit staat symbool voor de rust die nodig is om evenwicht en schoonheid te bereiken.

TALENT EN COPRODUCTIES

Codarts C3 en C4

De groepsvoorstelling van derdejaarsstudenten op Katendrecht is inmiddels een vaste waarde binnen het festival. *All and nothing* werd tweemaal opgevoerd en trok bijna twee volle zalen.

Eindexamenstudenten van C4 presenteerden hun afstudeeracts in een route door Theater Rotterdam en over het Schouwburgplein. Een waardevolle kans voor het publiek om de nieuwe generatie circusmakers aan het werk te zien.

Stadsparadeproject: The stage is not enough van Léolé

Duo Léolé, bestaande uit Leonie Körner en Ole Lehmkuhl, bracht een originele en inhoudelijk sterke voorstelling met meerdere Cyr wielen. Rond het thema bezit en ruimte ontwikkelden zij een duidelijke dramaturgische lijn: van individualisme, waarin één performer alle ruimte en wielen voor zich opeist, naar een geleidelijke overgang naar gedeeld bezit en samenwerking. Deze ontwikkeling werd vormgegeven met indrukwekkende acrobatische interacties van hoog technisch niveau.

Het hoogtepunt van de voorstelling – wanneer beide artiesten gezamenlijk in één Cyr wiel gaan draaien – symboliseert het ultieme vertrouwen en een diepgaande samenwerking. Het delicate evenwicht binnen het ronddraaiende wiel vormt een metaforisch en visueel sterk moment, waarin de complexiteit van samen delen, afstemmen en vertrouwen wordt verbeeld.

Simon Granit Ossoinak met *Ukemi*

Na zijn deelname aan *Circunstruction* keerde Simon Granit Ossoinak terug met de nieuwe voorstelling *Ukemi*, een energieke samenwerking met freerunners. De voorstelling, die tijdens de Stadsparade op basisscholen werd gespeeld, werd enthousiast ontvangen door het jonge publiek. *Ukemi* toont hoe samenwerking en vertrouwen tussen freerunners leidt tot het ontdekken en aanleren van nieuwe bewegingen. De fysieke, speelse stijl en de combinatie van urban en circus maken het tot een eigentijdse productie met publieksimpact. HH Producties neemt het werk nationaal en internationaal op in de programmering – een belangrijke stap in Simons artistieke ontwikkeling, die wij als partner blijven ondersteunen.

KABAAL > Sold to the Circus

De meerdaagse uitwisseling voor Jeugdcircus stond dit jaar in het teken van Sold to the Circus; de nieuwe vooropleiding waarin jongeren zich voorbereiden op de auditie bij de professionele circus opleidingen, die sinds dit jaar wordt georganiseerd door Circus Rotjeknor en Tall Tales Company. Idee was om die jongeren de kans te geven om met de hele groep (26 jongeren) 4 dagen te trainen en een korte voorstelling te maken onder leiding van een regisseur (Roos Hermanides).

Vanwege de school eindexamens en vakanties konden helaas niet alle jongeren deelnemen. Daarom werd de groep uitgebreid met leden van andere jeugdcircussen, waardoor het project meer dan verwacht het karakter van een uitwisseling kreeg. Uiteindelijk hebben jongeren mee gedaan van Sold to the circus, Circus Santelli, Circus Rotjeknor en Circus okidoki.

Trots presenteerde de groep hun voorstelling als opening op het Schouwburgplein. Voor een deel van de deelnemers was het circus technisch niveau aan de hoge kant. Sommige hebben in 3 dagen heel veel nieuwe dingen moeten leren. Iedereen heeft keihard gewerkt, nieuwe vriendschappen gemaakt en iets moois laten zien op het festival. De mensen die niet op de Sold to the circus lessen zaten zijn wel erg geïnteresseerd geworden en denken eraan om misschien volgend seizoen de lessen te volgen!

Jongste Makers (12+)

Dagelijks vond er een inspirerende uitwisseling plaats tussen jeugdcircussen (12–15 jaar), waarbij groepen samen workshops volgden, optraden en een voorstelling bezochten. Op het Schouwburgplein traden zes jeugdcircussen uit het hele land op, waaronder Acrobatico, SimSalaBim, Okidoki, Circaso, De Circusparade en de Extreminies van Circus Rotjeknor. Voor de jonge deelnemers is dit een motiverende ervaring: optreden op een professioneel festival, leren van toptiesten en andere jonge circusliefhebbers ontmoeten. Voor het publiek vormden de optredens een levendige en toegankelijke kennismaking met de diversiteit van het jeugdcircus.

Circus Jungle / Workshops

Een onmisbaar hoogtepunt voor onze jonge bezoekers is de circus Jungle, waar zij zelf tal van circusdisciplines kunnen uitproberen onder vakkundige leiding van de docenten van Circus Rotjeknor.

Naast de vrije inloop in de Circus Jungle, organiseerden we ruim **20 workshops** in tal van circus disciplines. De dag begon stevast met de ouder-kind circus workshop voor ouders met kinderen tot 6 jaar, daarna waren er gedurende de dag verschillende workshops als hoelahoep en jongleren. Nieuw dit jaar waren op speciaal verzoek ook workshops voor volwassenen. Ook deze workshops (Trapeze, Jongleren en Chinese mast) waren in een mum van tijd uitverkocht.

3.4 BIJDRAGEN AAN DE SECTOR - ACTIVITEITEN BUITEN HET FESTIVAL

Als frontrunner voor de ontwikkeling van het circusveld in brede zin, draagt Circusstad Festival binnen én buiten het festival bij aan het ontwikkelen van netwerken en projecten op het vlak van samenwerking, talentontwikkeling, maatschappelijke impact en (co-)producties.

Circuscoalitie – Voorbereiding Tournee Great Catch 2026

Als medeoprichter van de Circuscoalitie droeg Circusstad Festival bij aan de ontwikkeling van de derde editie van de Great Catch; een triple-bill van voorstellingen van jonge circusmakers die op tournee gaan langs Nederlandse theaters. Doel van het project is om **meer theaters** te enthousiasmeren circus te programmeren, en **meer talent** van eigen bodem in het zadel te helpen, en **meer publiek** in aanraking te brengen met de magie van circus. Deze derde Great Catch tournee telt maar liefst 22 voorstellingen in 21 steden.

Circus Loops - een Europees Avontuur

Circusstad Festival is voor het eerst coördinator van een Europees samenwerkingsproject, Circus Loops. Het betreft een samenwerking met Zirkus On uit Karlsruhe (Dld) en Cirkus Kolektiv uit Split (Cr). Gezamenlijke ambitie is om aan de hand van een residentieprogramma voor drie jonge gezelschappen, een feedback methode te ontwikkelen waarmee de makers feedback loops van het publiek kunnen integreren in hun maakproces, om zo de kloof tussen artistieke intentie en beleving van het publiek zo klein mogelijk te maken. Het project is gehonoreerd in de regeling CREA-CULT-2025-COOP-1 en wordt uitgevoerd van februari 2026 t/m juli 2028.

Residentie programma i.s.m. Theater Babel

Circusartiest en maker Liza van Brakel was projectleider van het succesvolle co-creatieproject Buitengewoon, dat bij de edities 2024 en 2025 hoge ogen gooide bij deelnemers en publiek. Om deze werkwijze verder te verdiepen zal Van Brakel medio 2026 een residentieprogramma starten bij Theater Babel, waarin zij zich een half jaar lang zal verdiepen in het inclusief werken. Gezamenlijke ambitie is om als resultaat hiervan een theatertournee te organiseren met inclusief circus.

Buurtpiste – een maatschappelijk avontuur

Het project “De Buurtpiste” onderzoekt hoe circus als actieve cultuurbeoefening kan bijdragen aan sociale samenhang in Rotterdam-Zuid. In de wijk Feijenoord brengt het project professionele circusartiesten, spelers van Theater Babel, volwassen bewoners die ondersteuning ontvangen van Pameijer, en wijkbewoners samen voor het creëren van een gezamenlijke circusvoorstelling in de wijk. Circus biedt hierbij een laagdrempelige, niet-talige taal waarin deelnemers elkaar letterlijk kunnen dragen, vangen, balanceren en vertrouwen—vaardigheden die bijdragen aan sociale verbinding.

Lector van Codarts en Hoogleraar aan de EUR Janine Stubbe voert participatief actieonderzoek uit, waarbij wordt onderzocht welke werkzame elementen bijdragen aan inclusie, talentontwikkeling, eigenaarschap en drempelverlaging naar wijkparticipatie voor bewoners met ondersteuning.

De voorstelling wordt in het kader van Circusstad Festival 2027 gepresenteerd. Naast deze circusvoorstelling levert het project een praktische handreiking voor inclusieve circus-co-creatie, een train-de-trainer module (met o.a. de “10 geboden van inclusief werken”), een documentaire en artistieke documentatie.

Bijdragen aan de circussector - Circuspunt

Circusstad voelt haar verantwoordelijkheid voor de circussector in Nederland. Als bestuurslid (penningmeester) van Circuspunt, de koepel van alle circusorganisaties in Nederland, dragen wij bij aan alle activiteiten die het hele veld ten goede komen. Denk daarbij aan:

- Opzetten en verspreiden van een **Toolbox/Kennisdossier Veiligheid**, in samenwerking met Kunstgebouw en de Zuid-Hollandse jeugdcircussen. In deze toolbox worden praktische tips gegeven voor technische, fysieke en sociale veiligheid. In de toolbox treffen leden een model-gedragscode, een stappenplan, een vertrouwenspersoon voor de sector en vele praktische tips. Ook werd de circussector aangesloten bij Mores.
- Uitvoeren en afronden van de **Circus Docenten Training 2024 / 2025** met nieuwe modules **Sport en Veiligheid & Rigging**. Deze laatste module is maar liefst 2x gegeven, door de grote vraag in het veld.
- Als lid van een stuurgroep met 8 andere amateurkunstkoepels is opdracht verleend aan bureau Thaesis om onderzoek te doen om te komen tot een nieuw **ondersteuningsmodel voor amateurkunstkoepels**. Kernvragen daarbij: In welke behoefte van amateurkunstenaars kunnen de koepels voorzien? Op welke punten is het zinvol om samen op te trekken met de andere amateurkunstkoepels?
- Ondersteuning van de European Youth Circus Convention, ingebed in het Europees Jongleer Festival in Arnhem.
- Het **onderzoek** onder Jeugdcircussen naar hun behoeften voor samenwerking en ondersteuning werd afgerond en verspreid. Als vervolgstap is een pilot uitgevoerd van **Circuspunt komt naar je toe**, waarbij een Circuspunt langsgaat bij individuele jeugdcircussen om – op maat - te helpen bij het oplossen van diverse vraagstukken. Belangrijkste conclusies: Jeugdcircussen lopen vooral aan tegen een gebrek aan voldoende gekwalificeerde docenten; ook is er veel te doen om voldoende beschikbare trainingslocaties.
- Organisatie van **Kennissessies**. In 2026 was dat een workshop **Schijnzelfstandigheid**, maar ook een trainingsweek **Resonance of Laughter**, een clowns training.
- Uitreiking van de **BNG Circusprijs** voor de beste afstudeer act van 2025. Ook werd veel energie gestoken in een **nieuwe opzet** van de BNG Circusprijs vanaf 2026. De focus van de prijs verschuift van de net afgestudeerde student naar **de beste circusvoorstelling van Nederland**. Dit moet aanzienlijk grotere publicitaire mogelijkheden bieden om circus in een positief daglicht te plaatsen.
- Organiseren bijeenkomsten voor **tentcircussen** om te praten over vergunningen, zero-emissiezones in gemeenten en Dieren in het Circus.
- In de **Communicatie** was er veel aandacht voor de vernieuwing van de website, voor het opzetten van een **spreekbeurtpakket**, voor een **promotievideo** voor jeugdcircussen en een promotievideo voor tentcircussen.
- Creatie van een promotiefilm waarin **circus als immaterieel erfgoed** stevig wordt neergezet. De film is te zien via de site van het Kennisinstituut Immaterieel Erfgoed Nederland (KIEN)
- Samenwerking met Circusweb om **artikelen** te **laten schrijven** over onderwerpen die anders onderbelicht blijven.
- Actief lid van de **Creatieve Coalitie**, die zich afgelopen jaar inzette voor lobby om de BTW op cultuur laag te houden en ook een stevige lobby voerde om cultuur prioriteit te geven in de verkiezingsprogramma's.

Nice Vibes - bijdragen aan Festivals in Rotterdam

Nice Vibes is het informeel overleg tussen festivalorganisaties in Rotterdam. In 2025 werd gewerkt aan reacties en aanvullingen op de transitiedocumenten van de kwartiermaker. Deze transitie van de culturele sector in Rotterdam moet een nieuwe advies- en ondersteuningsstructuur opleveren: een beter model voor culturele sector en gemeente om samen te werken.

4. Publiek

4.1 BEOOGDE PUBLIEKSAMBITIES EN RESULTAAT

Beoogd publieksbereik: Een bereik van 25.000 bezoekers

✓ **Gerealiseerd.** In totaal had Circusstad Festival een bereik van 26.904 bezoekers, met de presentaties van Circunstruction en Buitengewoon groeide dit tot 27.914. Dit is een optelling van gratis bereik met de Stadsparade (8.662 toeschouwers), toeschouwers bij de gratis voorstellingen (10.981) en een bereik van 8.271 bezoekers bij de betaalde voorstellingen. De bezoekers bij de gratis onderdelen worden steeds door de locatiemanager geteld en genoteerd.

Aandeel betaald: Circa 7.000 tot 7.500 verkochte tickets

✓ **Gerealiseerd.** Circusstad Festival 2025 telde in totaal 7.905 bezoekers bij de betaalde voorstellingen en workshops, met de extra presentaties van Circunstruction groeide dat tot **8.271 in totaal**.

Verbreding samenstelling: Aandeel light en medium users naar 60% met groei in volwassen publiek, festivalliefhebbers en theaterpubliek

✓ **Deels gerealiseerd.** Volgens de publieksanalyse 2025 is het aandeel **Kindrijke Cultuurvreters** (14,3%), **Flanerende Plezierzoekers** (15,8%), **Actieve Vermaakvangers** (4%) en **Proevende Buitenwijkers** (8,5%) samen goed voor **ruim 42,6%** van de bezoekers uit Rotterdam, wat grotendeels overeenkomt met de 'light' en 'medium' gebruikers. Tel je daar **Culturele Alleseters** (12,5%) bij op, een high-user groep die ook festivalpubliek bevat, dan kom je op **ruim boven de 55%** binnen het Rotterdamse bereik.

Er is bovendien sprake van oververtegenwoordiging van volwassen theaterpubliek zoals de **Weelderige Cultuurminnaars** en **Klassieke Cultuurliefhebbers** (samen 18,3%). Er is dus aantoonbare groei binnen de volwassen en cultureel geïnteresseerde doelgroepen. Toch blijft de ondervertegenwoordiging van jonge stedelijke doelgroepen zoals **Startende Cultuurspeurders** en **Nieuwsgierige Toekomstgrijpers** opvallend.

Groei in nationaal bereik: Focus op kaartkopend publiek uit Rotterdam + 50 kilometer

✓ **Gerealiseerd.** De publieksanalyse laat zien dat van de 694 geanalyseerde huishoudens: 58% uit **Rotterdam**, 15% uit **Regio Rijnmond** (exclusief Rotterdam) en 27% uit **Nederland buiten de regio Rijnmond** komt. Dat betekent dat **42% van het publiek van buiten Rotterdam komt**, waarvan een aanzienlijk deel dus uit het beoogde +50 km gebied. Daarbij is er vooral in regio's als Amsterdam, Haarlem, Delft en Den Haag duidelijk bereik. Deze spreiding laat zien dat Circusstad Festival niet alleen een Rotterdams festival is, maar aantoonbaar ook regionaal en nationaal publiek trekt.

Imago actualiseren: Een breder publiek laten zien dat circus ook voor hen aantrekkelijk is

✓ **Gerealiseerd.** Het festival trok opnieuw een gevarieerd publiek, met oververtegenwoordiging van: Kindrijke Cultuurvreter (hippe gezinnen), Culturele Alleseters (stadse cultuurliefhebbers), Weelderige Cultuurminnaars (theaterpubliek) en Flanerende Plezierzoekers (light users).

Daarnaast werd het imago versterkt door sterke media-aandacht en recensies in kwaliteitskranten als NRC en Volkskrant, waarin het hedendaagse karakter van het festival nadrukkelijk werd benoemd. Ook de vernieuwde online marketing strategie heeft impact gemaakt. Voor het eerst is naast een algemene campagne ook een campagne-opzet per voorstelling gebruikt, waardoor we veel gerichter konden sturen en op doelgroepen konden targetten.

4.2 STRATEGIE EN MIDDELEN

Citydressing

In 2025 hebben we stevig ingezet op citydressing om zichtbaar te zijn in Rotterdam en daarbuiten. A2 klikframes zijn via CAR RF in Rotterdam centrum en Rotterdam Zuid ingezet en A0-posters zijn via Centercom zichtbaar geweest in het centrum van Rotterdam en omliggende woonwijken. Via Flyerman en KultuurKoerier hebben we A2-posters en programmaboekjes bij horeca, culturele instellingen, scholen en bibliotheken in Rotterdam verspreid. Daarnaast zijn A2-poster verspreid in Utrecht, Amsterdam, Leiden, Dordrecht en Den Haag.

Op Rotterdam Centraal hebben we opnieuw een grote activatie gerealiseerd met grote banieren en vlaggen in combinatie met een interactieve circusvoorstelling. Via Rotterdam Festivals konden we onze trailer op drie grote digitale schermen bij de Koopgoot laten zien en waren we onderdeel van de uitingen van de UITagenda Rotterdam.

Advertenties

We hebben advertenties geplaatst in de Rotterdamse UITagenda, De Piste, Theaterkrant en het Belgische Circusmagazine. Dit jaar hebben we ook ingezet op de Expats in de stad door te adverteren op IamExpat Media en in Inside Rotterdam Magazine (deze wordt verspreid in oa de hotels in de stad). Daarnaast werd Circusstad Festival meegenomen als tip in nieuwsbrieven, agendaoverzichten en verschillende artikelen op de websites bij In De Buurt Rotterdam, Bier en Appelsap, Kidsproof Rotterdam.

Online Marketing

De online marketingactiviteiten voor Circusstad Festival 2025 liepen van 20 maart tot en met 5 mei. We hebben intensief gewerkt met campagnes op Meta (Facebook en Instagram) en via de eigen website met het doel betrokkenheid en ticketverkoop te genereren.

In totaal zijn 162.524 unieke gebruikers bereikt via onze social media-campagnes, die samen goed waren voor 7.123 link clicks. Voor het eerst is naast een algemene campagne ook een campagne-opzet per voorstelling gebruikt, waardoor we veel gerichter konden sturen. Ook de verdeling van het marketing budget per voorstelling werkt goed en verdient verdere verfijning.

Nieuwsbrieven / Servicemails / aftermails

Dit jaar hebben we voor het eerst servicemails gestuurd aan bezoekers, met praktische tips en aanbevelingen voor de komende festivaldagen. Deze dagelijkse mails werden goed ontvangen en droegen bij aan een betere publieksbeleving, omdat bezoekers beter geïnformeerd en voorbereid naar het festival kwamen. De inhoud was toegespitst op actuele informatie, zoals weersomstandigheden, bereikbaarheid en aanbevelingen voor specifieke voorstellingen.

Voor komend jaar zouden we deze aanpak verder kunnen verfijnen door servicemails niet alleen per dag, maar per voorstelling te sturen. Zo kunnen we bezoekers nog gericht voorzien van relevante informatie over hun specifieke voorstelling, bijvoorbeeld over aanvangstijd, locatie, extra voorzieningen en achtergrondinformatie.

Samenwerking theaters en Maritiem museum

De samenwerking met de theaters en het Maritiem Museum verliep prettig en constructief. Met het Oude Luxor deelden we flyers voor *Laser Kiwi* en waren in beide theaters trailers van de voorstellingen te zien, afgewisseld met sfeerbeelden van het festival. Bij Theater Rotterdam was een groot geveldoeck van de voorstelling *KA-IV* te bewonderen. Daarnaast waren we zichtbaar in hun nieuwsbrieven en op sociale media, en draaiden we gezamenlijke social advertenties met zowel Theater Rotterdam als het Oude Luxor. Ook stonden onze activiteiten vermeld in de online agenda's van beide theaters. Voor het Maritiem Museum boden we in een aftermail een kortingscode aan voor een museumbezoek.

Activatie op Schouwburgplein

Dit jaar hebben we voor het eerst gebruikgemaakt van torentjes met op vier de vlakken banners van de voorstellingen voorzien van een QR-code. Bezoekers konden ter plekke met hun telefoon de QR-code scannen en eenvoudig tickets aanschaffen. Dit sloot goed aan bij de behoefte aan snelle en digitale toegang tot ons programma en droeg bij aan het gemak voor ons publiek.

Een andere nieuwe stap was de inzet van schermen op het festivalterrein. Hierop werden trailers getoond van voorstellingen die nog te zien waren, gecombineerd met beelden uit de aftermovie van de voorgaande dag. Deze schermen werden dagelijks geüpdatet, waardoor er telkens fris en actueel beeldmateriaal te zien was. Dit bleek een effectieve manier om de sfeer en de kwaliteit van het programma extra onder de aandacht te brengen en bezoekers te enthousiasmeren voor komende voorstellingen.

Daarnaast hebben we het jongerentarief dit jaar actiever onder de aandacht gebracht. Dit heeft geleid tot een betere zichtbaarheid van dit aanbod en heeft bijgedragen aan de drempelverlaging voor deze doelgroep. Volgend jaar kunnen we dit eventueel nog opsplitsen naar een Gen-Z ticket (14-29) & Kids tickets (0-13).

4.3 PERSBENADERING

De persbenadering dit jaar verliep voortvarend en resulteerde in een breed palet aan publiciteit. Er waren **ruim zestig nieuwsuitingen** in onder andere Radio 1, nationale kranten, internationale websites en lokale media. Dat is het deel dat publiekelijk zichtbaar was. Daarnaast is veel pers benaderd die niet direct publiceerde, maar waar we ons wel op de radar hebben gezet als een organisatie om in de gat en te houden voor toekomstige berichtgeving.

“Je kunt het zo gek niet bedenken of het blijkt te zien tijdens het vijfdaagse Circusstad Festival.” – Volkskrant

De twee persreizen naar Namen (Reclaim) en Parijs (KA-IN) leverden veel aandacht op in de Volkskrant, de Telegraaf, Theaterkrant en Piste. NRC publiceerde later een recensie, waardoor we de belangrijkste kranten van Nederland bereikt hebben. Ook het AD besteedde een hele pagina aan de voorstelling 'Buitengewoon' en Radio Rijnmond maakte een item. Radio 1 kwam naar het Schouwburgplein voor een interview met onze artistiek leider. De vele recensies van Theaterkrant waren opnieuw een waardevolle bevestiging van onze artistieke kwaliteit.

“Zo herinnert Reclaim je er in feite aan wat mens-zijn behelst: samen leven. Ons tot elkaar verhouden, met alle spanning, dreiging, ongemak van dien. Elkaar steunen. Op elkaar leunen. En als we vallen: hopen erop te mogen vertrouwen dat er iemand is die ons vangt.” - NRC

Het festival heeft vele positieve reacties ontvangen van de pers. De Piste roemde hoe het festival in uiteenlopende stijlen liet zien hoe theater en circus kunnen raken. NRC beschreef Reclaim als een voorstelling die herinnert aan wat mens-zijn behelst en de Volkskrant prees de veelheid aan unieke ervaringen tijdens de festivaldagen. Theaterkrant en Circusweb gaven lovende kritieken op voorstellingen als Reclaim, Ka-In, Ballroom en Ákri en The Circus Diaries sprak vol bewondering over Late Night at the Opticum.

De lokale pers vroeg dit jaar opnieuw veel inspanning, maar met resultaten om tevreden over te zijn. De Havenloods, Radio Rijnmond en de Uitagenda gaven ruim aandacht aan het festival. Ook de vakpers, waaronder Piste en Circusweb, besteedde volop ruimte aan het festival en de verschillende voorstellingen. Internationaal was er aandacht van onder meer WDR (Duitse televisie), CircusZeitung, The Circus Diaries en Aroundaboutcircus.

Dankzij het voor twee jaar afgekochte ANP Press Support bereikten we veel nieuwe, voor ons onbekende perscontacten. Dit leidde onder meer tot belangstelling van televisie, NRC (comedyrecensent) en Radio 1. Ook Jeugdjournaal en Hart van Nederland toonden interesse, al ontbraken dit jaar televisiegenieke acts zoals Siegfried & Joy. Captain Frodo was al eerder te zien bij Beau. Toch is deze zichtbaarheid van waarde: we staan op de radar van belangrijke redacties – een kwestie van tijd voor hernieuwde aandacht. Het gebruik van persfoto's verliep beter dankzij direct beschikbare en kwalitatieve beelden. Wel verdient de perspagina op de website een update.

“Het energieke spektakel met voortreffelijke acrobatiek wordt ondersteund met opzweepende, repeterende muziek en een mooi spel met licht.” - Theaterkrant over KA-IN.

4.4 TOEGANKELIJKHEID

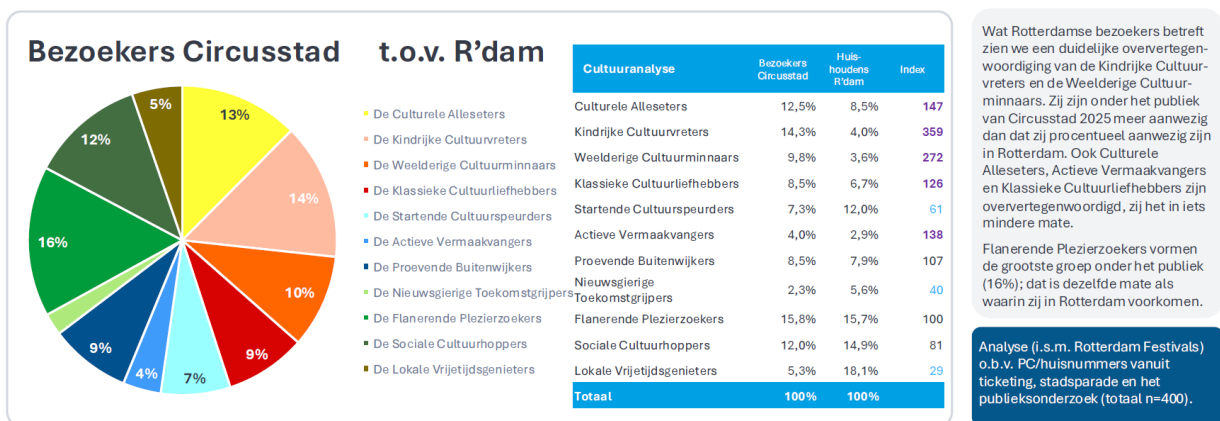
Aanvullend op de eigen ticketshop zijn we een samenwerking aangegaan met We Are Public, dit is een platform met een groot en cultureel betrokken ledenbestand. Daarnaast hebben we tickets aangeboden via Ticketbank. Ticketbank is bedoeld om mensen met een kleine portemonnee toegang te geven tot culturele evenementen. Deze zijn vanuit ons mogelijk gemaakt door donaties. Beide initiatieven dragen bij aan een inclusiever, maatschappelijk relevanter en sterker verankerd Circusstad Festival. Ze helpen nieuwe publieksgroepen aan te spreken, de zaal voller te krijgen en het festival een positieve maatschappelijke uitstraling te geven. Komend jaar wachten met extra tickets vrijgeven voor de “grote” voorstellingen.

4.5 PUBLIEKSONDERZOEK

In samenwerking met R2 Research is een publieksonderzoek uitgevoerd om het bezoekersprofiel, de waardering en de beleving van het festival in kaart te brengen.

Bezoekersprofiel

Het festival werd veel bezocht door gezinnen, met een opvallend groot aandeel kinderen tot 12 jaar (15%). De meeste bezoekers zijn tussen 40 en 69 jaar oud en relatief hoogopgeleid. Bijna de helft (48%) van de bezoekers kwam uit Rotterdam; dit is een stijging ten opzichte van 2024. Uit het onderzoek blijkt ook dat het festival steeds beter in staat is om 'low user' doelgroepen zoals de flanerende plezierzoekers en de sociale cultuurhoppers te betrekken.

Bekendheid en bezoek

Bekendheid met het festival ontstaat vooral door eerdere bezoeken (57%), gevolgd door de website (24%) en sociale media (23%). Het gemiddelde aantal bezochte voorstellingen steeg van 2,3 in 2024 naar 2,6 in 2025. Vrijdag was de drukstbezochte dag, met gemiddeld drie voorstellingen per bezoeker.

Waardering en beleving

De algehele waardering van het festival was met een 8,6 uitstekend. Bezoekers prezen met name de programmering, de vriendelijkheid van het personeel en het publiek. Het statiegeldsysteem scoorde hoger dan vorig jaar (8,2). Het festival raakte 81% van de bezoekers en inspireerde 76%.

Aanbeveling en suggesties

De Net Promoter Score (NPS) was +67, wat een zeer positieve aanbevelingsintentie weerspiegelt. Bezoekers suggereerden verbeteringen zoals: Meer aandacht voor hittebestrijding (ventilatoren, schaduwplekken). Betere spreiding van locaties en programmering om overlap te voorkomen. Toegankelijker ticketprijzen voor volwassenen, met name voor alleenstaande ouders. Vergroten van de naamsbekendheid van het festival.

*Al 3 jaar kom ik er met mijn zoontje van nu 4 jaar en voor zijn geboorte was het meer dat ik toevallig langs liep en bleef hangen. Het is nu ons jaarlijkse uitje geworden omdat het zo fijn openbaar en een super gezellig festival is. Leuk voor kids en volwassenen. **Bezoeker***

“Een festival dat in uiteenlopende stijlen liet zien hoezeer theater en circus je kunnen raken, wanneer artiesten echt geloven in de kracht van hun kunst. Een heel waardevol besef in deze onrustige tijden.” - De Piste

5. Organisatie

5.1 VERSLAG VAN HET BESTUUR

Rotterdam Circusstad toonde in 2025 opnieuw haar kracht en relevantie. Ondanks de aanzienlijke daling van de financiële bijdragen van de Gemeente Rotterdam en het Fonds Podiumkunsten wist de organisatie een festival te realiseren dat inhoudelijk sterk, internationaal gewaardeerd en uitzonderlijk goed bezocht was. Meer uitverkochte zalen dan ooit en een bruisend Schouwburgplein bevestigden dat Circusstad zich stevig heeft gevestigd als een van de toonaangevende circusfestivals van Europa.

Het festival liet opnieuw zien hoe groot de maatschappelijke waarde van moderne circuskunst is. Circusstad brengt mensen samen, ongeacht leeftijd, achtergrond of ervaring. Het nodigt uit tot verwondering, stimuleert verbeeldingskracht en creëert ruimte voor ontmoeting. Projecten als Buitengewoon, waarin artiesten samenwerken met performers met een verstandelijke beperking, tonen hoe circus kan bijdragen aan inclusie, zelfexpressie en sociale verbinding. Ook de Stadsparade, optredens in scholen en verpleeghuizen en de open programmering op het Schouwburgplein onderstrepen de rol van circus als kunstvorm die midden in de samenleving staat.

Artistiek kende 2025 vele hoogtepunten: het veelgeprezen Reclaim, de internationale publieksfavorieten Laser Kiwi en Groupe Acrobatique de Tanger, en de gewaagde Late Night. De Dutch Circus Showcase was de grootste tot nu toe, met bijna zeventig internationale gasten en dertig Nederlandse makers.

Als bestuur zijn wij bijzonder trots op de prestaties van onze directie. Dirk Evers heeft met zakelijk inzicht en inventiviteit koers gehouden in een uitdagend jaar. Menno van Dyke heeft met zijn artistieke visie een divers, vernieuwend en betekenisvol programma neergezet. Samen met het hele team van medewerkers, makers, vrijwilligers en partners hebben zij een festival gerealiseerd dat het publiek wist te verwonderen, te verbinden en te verrijken. We staan aan de vooravond van editie 2026 en kijken uit naar een nieuwe editie die opnieuw veel bezoekers zal inspireren.

Onze dank gaat uit naar alle fondsen, partners en circusliefhebbers die moderne circuskunst blijven ondersteunen. Tot slot dank ik mijn mede-bestuursleden voor hun onbezoldigde inzet en betrokkenheid. Samen blijven we bouwen aan een toekomstbestendig Circusstad.

Namens het bestuur van Stichting Rotterdam Circusstad,
Jeffrey van Meerkerk, voorzitter

5.2 STICHTING ROTTERDAM CIRCUSSTAD

Rotterdam Circusstad is een autonome stichting die is ontstaan vanuit een samenwerking van verschillende organisaties die elk op hun eigen wijze met circus bezig zijn. Het bestuur van Stichting Rotterdam Circusstad wordt gevormd door een onafhankelijk dagelijks bestuur, en een algemeen bestuur waarin directieleden van deze instellingen zitting hebben. Stichting Rotterdam Circusstad is opgericht in 2009 en is aangemerkt als culturele ANBI.

De stichting heeft ten doel: *‘Het creëren van een sterk cultureel klimaat voor de productie en presentatie van Circus Theater in Rotterdam door een nauwe samenwerking met partijen uit de wereld van theater, van gezelschappen, van opleidingen en van jeugd en welzijn.’*

Rooster van aftreden dd. 31-12-2025

Stichting Rotterdam Circusstad

Naam	Functie binnen bestuur	Maatschappelijke functie	Eerste termijn	Tweede termijn	Aftreden gepland
Jeffrey van Meerkerk	DB Voorzitter	Directeur Strategische Relaties, Sustainability (ESG and DEI&B) @ManpowerGroup	2-6-2022	Herbenoemen 2-6-2026	
Marlin Huygens	DB Secretaris	Pantar, Interim Directeur Mens & Ontwikkeling	21-3-2018	Herbenoemd 21-3-2022	21-3-2026
Dirk Jan Dokman	DB Penningmeester	Ondernemer	3-2-2026		
Marc van Kaam	AB Bestuurslid Luxor Theater	Luxor Theater Algemeen directeur	23-10-2014	nvt, beweegt mee met functie	
Caroline Harder	AB Bestuurslid Codarts	Directeur onderwijs Codarts	31-10-2023	nvt, beweegt mee met functie	
Matthijs van Muijen	AB Bestuurslid Circus Rotjeknor	Voorzitter Circus Rotjeknor	31-10-2023	nvt, beweegt mee met functie	
Herman van Karnebeek	AB Bestuurslid Theater Rotterdam	Theater Rotterdam, Zakelijk directeur	26-3-2024	nvt, beweegt mee met functie	
Maria Berkenveld	DB Penningmeester	Ondernemer, directeur BRIGHTIDEAZ	1-1-2020	Herbenoemd 1-1-2024	uitgeschreven 5-6-2025
Samuel Wuersten	AB-Bestuurslid vml. Codarts	Artistiek en Algemeen directeur Holland Dance Festival	11-10-2017	Herbenoemd 11-10-2021	uitgeschreven 11-10-2025

Toelichting wisselingen

Penningmeester Maria Berkenveld is om persoonlijke redenen voor het verlopen van haar tweede termijn afgetreden, waardoor het bestuur onverwacht op zoek moest naar een nieuwe kandidaat. Begin 2026 is Dirk Jan Dokman inschreven als penningmeester. Samuel Wuersten heeft na twee volledige termijnen in november afscheid genomen als algemeen bestuurslid. Het bestuur dankt beiden voor hun grote inzet en enthousiasme gedurende hun periode bij Circusstad.

Vergaderingen

Het bestuur heeft in 2025 vijf keer vergaderd, op 4 februari, 25 maart, 10 juni, 19 augustus (online) en 4 november. Het bestuur heeft het beleid van de stichting vastgesteld, de contracten met freelancers van de stichting goedgekeurd en toegezien op de bedrijfsvoering en de administratie. Er zijn geen voorvallen van belangenverstremeling gesignaleerd.

Zelfevaluatie

In het najaar deed het bestuur een zelfevaluatie waarvan het verslag is genotuleerd. Het samenspel tussen bestuur en directie wordt goed tot zeer goed beoordeeld. De betrokkenheid bij Circusstad is groot. Bestuursvergaderingen zijn vrijwel altijd voltallig. Bij de komende bestuurswissel zal specifieke aandacht zijn voor de werving van een lid met een andere achtergrond. Ook wil het bestuur inzetten op nieuwe partnerschappen en samenwerkingen die bijdragen aan het zekerstellen van de continuïteit.

Vertrouwenspersoon

Medewerkers die onregelmatigheden menen waar te nemen kunnen deze zonder risico voor hun positie melden. Zij melden deze bij de zakelijk leider, bij het bestuur of bij Mores. Marlin Huygens is binnen het bestuur aangewezen als vertrouwenspersoon. Er zijn geen meldingen geweest.

Veiligheid

Het nemen van risico is eigen aan het circus; een belangrijk deel van de zeggingskracht komt voort uit de spanning die het gevaar van de acts met zich meebrengt. In workshops en bij amateurprojecten ligt deze verantwoordelijkheid bij de docent en de organisatie. De stichting is verantwoordelijk voor een veilige omgeving. Daarom wordt uitsluitend met professionele producenten en gecertificeerde riggers (voor installaties luchtwerk) gewerkt. Dit garandeert een professionele omgeving. Toch zijn aan de uitoefening van diverse circusdisciplines risico's verbonden. Ter afdekking van deze risico's heeft de stichting een bestuurdersaansprakelijkheid verzekering, een Aansprakelijkheid bedrijven en een Evenementenverzekering afgesloten.

Festivalteam 2025

Dirk Evers	Zakelijk directeur
Menno van Dyke	Artistiek leider
Lonneke van der Loos	Marketing coördinator
Tess Wiggers	Hoofd Productie
Erica Sonneveld	Festivalproducent
Christopher Bakker	Coördinator Stadsparade
Jördis Cordua	Circunstruction / talentontwikkeling
Mila Baumann	Jeugdcircus / jongste makers
Soesja Pijlman	Verdiepingsprogramma
Demi van Kesteren	Fondsenwerving
Helmut de Hoogh	Coördinator pers
Kirsten Beerenbroek	Coördinator kaartverkoop
Tanja Stomp	Online marketing / SEO
Diverse ondersteunende medewerkers, stagiaires en ruim 50 vrijwilligers.	

5.3 SAMENWERKINGEN

Circusstad Festival werkt samen met tal van partners uit het culturele, sociale domein, zorg en onderwijs. Om optimaal aan te sluiten bij belangstelling en mogelijkheden van de verschillende doelgroepen (van talent tot internationale professional, en van wijkbewoner tot hoogbejaarde) worden de activiteiten in nauwe samenspraak met deze partners ontwikkeld en uitgerold. Zo zorgen we op alle vlakken voor een relevant, actueel en impactvol programma.

Founding partners: Theater Rotterdam, Luxor Theater, Circus Rotjeknor, Codarts Circus Arts.

Programmapartners: Maas TD, Club Haug, Tall Tales, Theater Walhalla, RET, Aafje en Humanitas, Theater de Lugt, Basisschool de Peperklip, Het Landje, t Prisma nieuwe wetering, De gouden griffel, Aafje locatie Schiehoven, De Kralingsche school, IKC De Ark, Aafje locatie Hoppesteyn, Aafje locatie de Roo van Capelle, OBS De Schalm, RK de Regenboog, Akropolis, De Nieuwe Haven, OBS De Tweemaster, Volkstheater, St. Michaëlschool, De Globetrotter, RET Metro Lijn ABC, Stephanusschool, Montessori School Tuinstad, OBS De Mare, CBS Prinses Margriet, OBS De Pijler, Basisschool de Provenier, Groen van Prinstererschool, Nicholaas School, Koningsdagen Liskids, Kralingen, Overschie.

Talent / inclusie:	Theater Babel, Maas td (Circunstruction), CC Amstel, Zirkus ON, Volkstheater, Kunstgebouw Zuid Holland, TENT, Korzo, Festival Circolo, Maas theater en dans, Codarts Circus Arts, Fontys Circus Arts, PanamaPictures, Deventer op Stelten, Buro Piket, Bijlmerparktheater.
Netwerken:	Circuspunt, Circus Coalitie, Verenigde Podiumkunsten Festivals, Directeurenoverleg Rotterdam, Rotterdamse Festival Coalitie, Ik was hier 010,
Internationaal	Zirkus On, Cirkus Kolektiv, FEDEC, Circostrada, Federation Mondial du Cirque, La nuit du cirque

5.4 SWOT / RISICO ANALYSE

Sterk

- Onderscheidend festival rond jonge, artistiek interessante kunstvorm
- Positie als voorloper bij de ontwikkeling van circus in Nederland
- Beleving festival met vermaak, verdieping en zelf doen
- Laagdrempeligheid en sociale impact
- Groeiende belangstelling, diversiteit, veelzijdig internationaal (kwaliteit)
- Samenwerking met vele partners en netwerken in binnen- en buitenland
- Rotterdamse, stedelijke basis

Zwak

- Achterhaald imago van circus vertraagt verbreding van het publieksbereik (maar niet de groei)
- Sponsoring is nog weinig ontwikkeld binnen de organisatie.
- Afwijzing organisatiebijdrage door Fonds Podiumkunsten, bemoeilijkt financiering bijdragen ten gunste van de ontwikkeling van het veld.

Kans

- Groot potentieel publiek onder bestaande én nieuwe doelgroepen
- Goed momentum: Circus zit in de lift
- Nieuwe generatie makers staat op; het productiehuis van Circusstad levert een wezenlijke bijdrage aan de talentketen.
- Social Circus - inspelen op uitdagingen van de stad en maatschappij voor zaken als: activatie, participatie, sociale cohesie, kansgelijkheid.
- Sterke samenwerkingsverbanden bieden een vruchtbare voedingsbodem voor nieuwe projecten, zowel in de stad -gericht op maatschappelijke impact, als internationaal – gericht op talentontwikkeling.

Bedreiging

- De beschikbaarheid van goede festivallocaties staat onder druk. Het wordt steeds moeilijker om geschikte binnen en buitenlocaties te vinden.
- Als festival dat deels in de openlucht plaats vindt is het kwetsbaar voor slecht weer.
- De aanvraagdruk op overheden en fondsen neemt sterkt toe; het is niet meer vanzelfsprekend dat de activiteiten -ondanks hun grote waardering- voldoende steun zullen krijgen.
- Teruglopende (structurele) subsidies zetten het klimaat voor productie en talentontwikkeling onder druk.

6. FINANCIËN

6.1 TOELICHTING OP JAARREKENING

Kosten

De totale kosten voor 2025 bedroegen in totaal € 873.532,-. Met dank aan inhoudelijke, strategische en financiële partnerschappen, konden we het programma laten groeien ten opzichte van de aangepaste meerjarenbegroting, die moest worden bijgesteld nadat de meerjarige 'organisatie bijdrage' door het Fonds Podiumkunsten ondanks een positief advies niet werd toegekend. De samenwerking met Rotterdam Festivals voor Rotterdam Centraal, Fonds Podiumkunsten voor de Dutch Circus Showcase en het Fonds voor Cultuurparticipatie voor het project Buitengewoon zijn mooie voorbeelden van hoe partnerschappen bijdragen aan een sterker festival.

Het grootste deel van het budget ging naar programmering, techniek en productie. Daarmee blijft de kern van het festival stevig geworteld in artistieke kwaliteit en publieksbeleving. De beheerslasten iets hoger uitvielen door inflatie gerelateerde kosten. Ook was een extra investering in personeel noodzakelijk om de groei van het programma in goede banen te leiden.

Baten

De publieksinkomsten kwamen uit op € 100.392,- en lagen daarmee iets boven de verwachting. Dit bevestigt dat het festival een stevige fanbase heeft, die we graag verder willen uitbouwen. Daarnaast zijn we begonnen met het werven van particuliere donaties, door QR-codes op het terrein te hangen. Komend jaar breiden we dit uit met vrienden en sponsors.

Fondsen waren van essentieel belang waren voor het mogelijk maken van talentontwikkeling, educatie, sociale programmering en premières van internationale gezelschappen.

Dankzij de betrokkenheid van fondsen, partners, overheden én publiek kon Circusstad Festival 2025 doorgroeien in schaal én kwaliteit. De artistieke ambities zijn waargemaakt, en het festival heeft opnieuw laten zien hoeveel kracht er zit in hedendaags circus als kunstvorm.

6.2 FINANCIËEL RESULTAAT

Resultaat

Het balanstotaal eind 2025 is:	€ 91.552,-
Het eigen vermogen op 31 dec	€ 61.626,-
De resultaatrekening	€ 886.460,- met een exploitatieresultaat van € 13.733,-.

Dit is toegevoegd aan de weerbaarheidsreserve. Daarmee is het bestuur tevreden over het financiële resultaat.

Eigen vermogen

Gestreefd wordt naar een eigen vermogen dat de helft van het financiële risico afdekt dat de Stichting Rotterdam Circusstad op de publieksinkomsten neemt. Gebaseerd op de meerjarenbegroting is dat € 53.000,-. Mede onder invloed geslaagde kaartverkoop en inkomsten uit gastoptredens is in 2025 sprake van een positief eindresultaat en kan de algemene reserve worden aangevuld tot € 61.626,-.

Liquiditeit

Aansluitend bij het financiële ritme van uitbetalingen van fondsen en de eigen inkomsten wordt een financiële planning gemaakt. De stichting ervaarde in 2025 geen uitdagingen op dit vlak.

Solvabiliteit

De stichting heeft geen schulden. Om het financiële risico te beheersen worden geen uitgaven gedaan, zonder dat er zicht is op de dekking ervan. Hierom wordt per editie een go/no go moment georganiseerd waarbij op basis van de begroting, de beschikbare middelen en verwachte inkomsten een definitieve werkbegroting wordt vastgesteld.

De solvabiliteit (Eigen Vermogen/Totaal Vreemd Vermogen) is met 2,05 zeer sterk. De stichting kan te allen tijde aan haar verplichtingen voldoen. Tevens zijn alle openstaande crediteuren per 3 februari 2026 voldaan.

6.3 ACCOUNTANT

Per editie vindt een evaluatie en afrekening plaats met financiers en partners. Daarnaast wordt jaarlijks na afronding van het boekjaar een financieel jaarverslag met balans en jaarrekening opgemaakt door de boekhouder die gecontroleerd wordt door een accountant. Sinds 2017 wordt hiervoor samengewerkt met San-Q Accountants uit Den Bosch. Na evaluatie van de samenwerking heeft het bestuur ervoor gekozen deze samenwerking te verlengen. Bij het financieel jaarverslag 2025 is een verklaring opgesteld, specifiek voor de afrekening met het Fonds Podiumkunsten. De afrekening van de gemeentelijke subsidie verloopt via Rotterdam Festivals.

Zo aangenaam overrompeld. de sfeer op het schouwburgplein was al bijzonder toen we aan kwamen lopen. de ontvangst in de schouwburg allerhartelijkst en persoonlijk. de voorstelling was prachtig, ontroerend, technisch perfect, dramaturgisch meeslepend. beter dan menige dansvoorstelling. een cadeau. daarna naar de tram lopen, en het feest in volle gang zien, het was echt fijn.

Bezoeker 2025

Eerste bezoek, compleet verliefd geworden.

Bezoeker 2025

Het was geweldig! So much fun, heaps to do and see, fantastic shows, I'll hopefully be back next year!.

Bezoeker 2025

Ik heb dit jaar de gala show gemist en zou graag het weer willen voor de komende jaren.

Bezoeker 2025

7. ONDERTEKENING

ALDUS VASTGESTELD DOOR HET BESTUUR VAN STICHTING ROTTERDAM CIRCUSSTAD

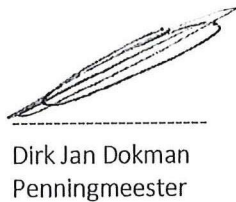
TE ROTTERDAM 31 MAART 2026

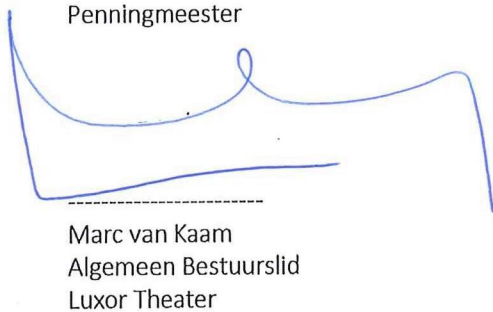
Jeffrey van Meerkerk
Voorzitter

Marlin Huygens
Secretaris

Dirk Jan Dokman
Penningmeester

Marc van Kaam
Algemeen Bestuurslid
Luxor Theater

Caroline Harder
Algemeen Bestuurslid
Codarts

Matthijs van Muijen
Algemeen Bestuurslid
Circus Rotjeknor

Herman van Karnebeek
Algemeen Bestuurslid
Theater Rotterdam

BIJLAGEN

B1. FPK MODEL III PRESTATIES

Editie	Realisatie 2025	Bijgesteld plan ivm lagere structurele subsidie	Plan 2025-2028	Realisatie 2024
CIRCUSSTAD FESTIVAL				
Duur in dagen	5	5	5	5
Activiteiten kernprogrammering	143	117	149	205
Verwonderen - State of the Art	54	46	50	65
Verbinden - Inclusie / NL Makers	44	36	47	49
Verrijken - NL Makers	7	7	20	24
Verrijken - Circunstruction	9	6		
Verrijken - Studenten en jeugd	15	11	12	15
Live muziek	2	2	4	7
Verdieping / nagesprekken	10	9	11	11
Voorstellingen op aanvraag / Buitengewoon	2		5	34
Waarvan betaald	54	57	nb	57
Waarvan gratis	89	51	nb	114
Overige activiteiten	56	56	87	58
Workshops en coaching Circunstruction	21	18	38	31
Workshops festival betaald	26	26	26	22
Workshops festival gratis	9	12	23	5
TOTAAL ACTIVITEITEN CIRCUSSTAD FESTIVAL	199	173	236	263
BEZOEKERS				
Bezoeken kernprogrammering	21.976	20.500	30.500	25.408
Bezoeken overige activiteiten	4.928	4.500	4500	5.165
Bezoeken kernprogramma buiten festival	1.010			6.551
Totaal aantal bezoeken	27.914	25.000	35.000	37.124
Waarvan betaald	8.271	7.500	10.000	11.759
Waarvan niet betaald	19.643	17.500	25.000	25.305
Aantal (co-)producties	12			
LéOlé - the stage is not enough	1			
Family Friendly Freakshow	1			
Late Night at the opticum	1			
Liza van Brakel - Buitengewoon	4			
Circunstruction	3			
Kabaal	1			
Dutch Circus Showcase	1			

B2. FPK MODEL IV SPEELLIJST

Gezelschap	Titel voorstelling	Duur	# keer	Bezoek Betaald	Bezoek gratis
Captain Frodo, Lisa Chudalla, Melinda Meijs	Captain Frodo's NEW Family Freakshow	30	13	1.915	
Captain Frodo, Lisa Chudalla, Melinda Meijs	Late Night at the Opticum	55	2	372	
Christian Boscher	Pleaser	30	3	122	120
Cie. Bolbol / Roxana Kuwen	OMÂ or the privileges of the potato	50	2	204	
Circus Coalitie	Meet up	60	1		10
Circus Rotjeknor	Extreme Rotjeknor	30	2		575
Liza van Brakel, Luc van Lieshout, Menno van Dyke en Corné Bouwmeester	Talk: inclusie en creatie met een verstandelijke beperking	90	1		75
Clara Kopf	Garment Gatherings	30	1	78	
Codarts C4	Take Off	30	6		969
Codarts Circus Arts C3	All and Nothing	75	1	120	
Codarts Circus Arts C3	All and Nothing	75	1	145	
Daniel Simu	Acrobot	25	2		75
Duo LéOlé	The Stage is not Enough	30	27		7.157
Duo Nononsense	Oh No	30	1		180
Dutch Circus Showcase	Pitching Sessie	60	1	68	27
Dutch Circus Showcase	Bezoek TallTales en Codarts	120	1		65
Dutch Circus Showcase	Pitching Lunch Meeting	60	1	55	
Fabuloka	Contra	30	2		500
Grensgeval & Circus Katoen	iRROOTTaa	50	3	258	
Groupe Acrobatique de Tanger	KA-IN	70	2	1.230	
Harvey Cobb	Act	15	1		50
Inleiding KA-IN	Menno van Dyke	30	1		80
Johan & Liza + Jasper & Ivar	Buitengewoon 2	30	2		460
Jeugd circus Acrobatico, Kindercircus SimSalaBim	Jongste Makers	30	1		280
Circus Okidoki, Circaso	Jongste Makers	30	1		450
De Circusparade en Rotjeknor Extreminies	Jongste Makers	30	1		450
L'Immédiat	La Lévitiation Réelle	10	12		2.180
Laser Kiwi	Rise of the Olive	60	2	753	
Laser Kiwi	Act	15	1		80
Leire Froufe	Lumen	30	2	122	
Liza van Brakel x Babel	Buitengewoon	15	2		200
Lotte & Sharoma + Luc & Ray	Buitengewoon	30	2		427
Lotte & Sharoma + Luc & Ray + Johan & Liza + Jasper & Ivar	Buitengewoon	60	1		240
Manel Rosés	AKRI	45	2	539	
Marta & Kim, Knot on Hands, Felix Zech	Meander	60	1	139	
Menno van Dyke, Soesja Pijlman e.a.	Voor- en nagesprekken	20	5		221
Post uit Hessdalen	Ballroom	30	9	388	
Post uit Hessdalen	Man strikes back	45	2	494	
Rangpang	RangPang Circus	30	1		325
Samuel Rhyner	The Idle hour	30	4	122	245
Simon Granit	Impro in Metro	20	2		300
Simon Granit	Ukemi	30	2		650
Sold to the Circus	Sold to the Circus	30	2		600
Tall Tales	Drop Lines	30	2		275
Theatre d'un jour	Reclaim	60	4	868	
Verdiepingsprogram: Speeddates	Meet your artist	90	1		16
Presentatie Johan Both		90	1		125
Band Klezmagic	Concert	60	1		150
Band Luna Maki	Concert	60	1		120
Captain Frodo	Rubber Man	15	1		120
Subtotaal			143	7.992	17.797
Overige Activiteiten					
Circus Rotjeknor	20 workshops div disciplines	60	20	269	
Circus Rotjeknor	Circus Jungle	360	5		1.680
Tall Tales / Rotjeknor	Sold to the Circus / kabaal	180	6	10	
Jongste Makers	Magui-creatie en improvisatie	120	3		77
Jungle met doventolk	Workshop voor doven	60	1		10
workshops budgetting	Circunstruction	60	1		3
Workshop marketing 1	Circunstruction	60	1		3
Workshop marketing 2	Circunstruction	60	1		3
Feedback sessie Samuel Rhyner	The Idle hour	60	1		8
Feedback sessie Cristian Boscheri	Pleaser	60	1		12
Lichtworkshop	Circunstruction	60	1		5
Artistieke coaching			15		45
Subtotaal			56	279	1.846
TOTAAL BEREIK			199	8.271	19.643

B3 FPK MODEL VERANTWOORDING CODES

FONDS PODIUMKUNSTEN: Model verantwoording Codes			
	Code Diversiteit en Inclusie	Code Cultural Governance	Code Fair Practice
Startpositie	Het beleid voor diversiteit is erop gericht om met het brede pallet verschijningsvormen van circus een zo breed mogelijk publiek aan te spreken. Qua publiekssamenstelling is dat reeds behoorlijk goed, in het eigen team is ruimte voor meer diversiteit in culturele achtergrond. De verdeling in leeftijd en geslacht is goed.	Code volledig doorgevoerd.	Sinds 2021 zijn alle overeenkomsten met artiesten en medewerkers fair pay. Contracten worden opgesteld na check met de CAO toneel en dans en gecorrigeerd voor ZZP-tarief.
Doelstelling 2025	Buitengewoon continueren en uitbreiden. Voorbereidingen treffen voor een tweede cocreatie project vanaf 2026. Stagiair betrekken. Ondanks kleiner budget beleid voor diversiteit en inclusie doorzetten. Aandacht voor diversiteit bij invullen verwachte bestuursvacatures in 2025.	Code blijven handhaven.	Ondanks sterke inflatie fair pay voor zowel artiesten, dagmedewerkers en kernorganisatie handhaven. Doorzetten inspanningen m.b.t.integriteit en duurzaamheid. Verkennen of ontwikkeltraject in samenwerking met andere festivals mogelijk is.
Activiteiten	De stadsparade is in brede opzet uitgebreid en betrok vele soorten publieken en locaties. De cocreatie buitengewoon is met succes gerealiseerd. Een klein vervolg is reeds van start dankzij samenwerking met Babel. In de productie is extra aandacht geweest voor toegankelijkheid en gastvrijheid en de communicatie hierover.	Per kwartaal zijn de acties die de code voorschrijft uitgevoerd. In juni nam penningmeester Maria Berkenveld onverwacht afscheid vanwege persoonlijke omstandigheden. Een vacature is gemaakt, en openbaar gepubliceerd, wat resulteerde in de aantstelling van een nieuwe penningmeester in januari 2026. In november heeft het bestuur een zelfevaluatie uitgevoerd, waaruit geen bijzonderheden naar voren kwamen.	De gedragscode integriteit is opgesteld en wordt structureel gedeeld met medewerkers, artiesten en leveranciers. Er is een festivalrider waarin we artiesten, medewerkers en leveranciers vragen mee te werken aan een zo duurzaam mogelijk festival (o.a. door met het OV te reizen) Naast de interne is ook een externe vertrouwenspersoon aangewezen en gecommuniceerd.
Eindstand	Er zijn goede stappen gezet in zowel programma, als publieksbereik en personeel.	Code volledig doorgevoerd.	Alle overeenkomsten voldoen aan de voorwaarden voor fair pay. Gedragscode en festivalrider zijn ingevoerd. Duurzaamheidsslag in productie is gemaakt.
Doelstelling 2026	Buitengewoon: 1 cocreatietraject ism Babel/Liza van Brakel; Buurtpiste: 1 nieuw cocreatie project ism Codarts/Pameijer/Babel in Feijenoord; Basinga; 1 groot wijkproject in de week voor het festival .	Het aftreden van de Secretaris is voorzien in 2026. Bij het werven van een nieuwe secretaris wordt specifiek gezocht naar een jonger persoon en meer culturele diversiteit.	Fair pay voor artiesten, medewerkers en kernorganisatie handhaven. Doorzetten inspanningen m.b.t.integriteit en duurzaamheid.

B4 WNT VERANTWOORDING 2025

WNT-verantwoording 2025 Stichting Rotterdam Circusstad

De WNT is van toepassing op Stichting Rotterdam Circusstad. Het voor Stichting Rotterdam Circusstad toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000,- (Algemeen Bezoldigingsmaximum)².

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

Gegevens 2025		
bedragen x € 1	Dirk Evers	Menno van Dyke
Functiegegevens⁵	Zakelijk Leider	Artistiek Leider
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2025	1-1-2025 t/m 31-12-2025	1-1-2025 t/m 31-12-2025
Omvang dienstverband (in fte) ⁷	0,6	0,5
Dienstbetrekking? ⁸	Nee	Nee
Bezoldiging⁹		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 57.738,-	€ 50.505,-
Beloningen betaalbaar op termijn	n.v.t.	n.v.t.
<i>Subtotaal</i>	€ 57.738,-	€ 50.505,-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	€ 246.000 * 0,5 * 365/365 = € 123.000,-	€ 246.000 * 0,5 * 365/365 = € 123.000,-
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 57.738,-	€ 50.505,-
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2024¹⁴		
bedragen x € 1	Dirk Evers	Menno van Dyke
Functiegegevens⁵	Zakelijk Leider	Artistiek Leider
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1-1-2024 t/m 31-12-2024	1-1-2024 t/m 31-12-2024
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	0,6	0,6
Dienstbetrekking? ⁸	Nee	Nee
Bezoldiging⁹		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 54.000,-	€ 47.000,-
Beloningen betaalbaar op termijn	n.v.t.	n.v.t.
<i>Subtotaal</i>	€ 54.000,-	€ 47.000,-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	€ 233.000 * 0,6 * 365/365 = € 133.800,-	€ 233.000 * 0,6 * 365/365 = € 133.800,-
Bezoldiging	€ 54.000,-	€ 47.000,-

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Gegevens 2025	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
Jeffrey van Meerkerk	Voorzitter
Marlin Huygens	Secretaris
Maria Berkenveld	Penningmeester t/m 5/6
Samuel Wuersten	Algemeen Bestuurslid t/m 11/10
Marc van Kaam	Algemeen Bestuurslid
Caroline Harder	Algemeen Bestuurslid
Matthijs van Muijen	Algemeen Bestuurslid
Herman van Karnebeek	Algemeen Bestuurslid

"We love this festival, we're really lucky to have it in Rotterdam! Keep the amazing work!"

Bezoeker 2025

"De jeugdcircussen weer laten optreden, meer laagdrempelige (goedkope) voorstellingen en zichtbare workshops. Het is gewoon een stuk kleiner geworden dan een aantal jaar geleden en dat vind ik jammer."

Bezoeker 2025

"Ga zo door, en wordt vooral nog veel bekender! nou ben ik wel een beetje een kluizenares en werd ik meegenomen door een vriendin, maar dit was echt zo fijn. Ik zal het zeker bij iedereen aanbevelen. Zorg dat de media ook meer weten dat jullie bestaan! Dat verdienen jullie!"

Bezoeker 2025

Being surrounded by Circus Artists is already an amazing experience. Their way of communicating and sharing life is pure. They do this because they love it so deeply. Is always a blast for my heart!

Bezoeker 2025

Altijd een leuk en gemoedelijk feest, ben blij dat dit een terugkerend festival is.

Bezoeker 2025

Bijzonder festival. Belangrijk voor de kunsten en helemaal voor circus in het algemeen!

Bezoeker 2025

Circustheater is fantastisch, van superhoog niveau. Het festival op Schouwburgplein is gezellig met een verwelkomende sfeer, ook voor kinderen. Wel te weinig zonwering op zo'n warme dag en er geen watertap beschikbaar.

Bezoeker 2025

*Een uitgebalanceerd programma met voldoende fysieke ruimte op locatie Een gastvrije groep medewerkers en geen overvolle horeca door de tenten op beet plein De voorstelling Reclaim was in een woord geweldig! **Bezoeker 2025***

B5. OVERZICHT PERSUITINGEN

Zie ook: [Pers – Circusstad Festival](#)

Vooraf		
Circusweb	website	Circusstad Festival 2025: Rotterdam wordt weer dé circus hoofdstad
Dagblad 010	website	Nationaal circusfeest van internationaal niveau naar Rotterdam
Uitagenda Rotterdam	website	Circusstad presenteert eerste voorstellingen
De Piste	maandblad	Voorankonding Circusstad Festival
Circusweb	website	Circusstad Festival 2025: 'Man Strikes Back'
Circusweb	website	Circusstad Festival 2025: 'Captain Frodo's New Family Freakshow'
Circusweb	website	Circusstad Festival 2025: 'Meander'
Circusweb	website	Circusstad Festival 2025: 'Omà, or the privileges of the potato'
De Havenloods	website	Circusstad Festival start met stadsparade langs scholen en verzorgingshuizen
Radio Rijnmond Lunchbreak	regionale radio	Interview: Daniel Simu over Acrobat op Stadsparade in verzorgingshuizen
De Havenloods	krant (voorpagina) en website	Magische acrobatiek op de Rotterdamse schoolpleinen
Geografie.nl	website	Circus aan de Maas: een bijzonder cluster in Rotterdam
Circusweb	website	Circusstad Festival 2025: 'Akri'
AD	dagblad	Reportage: Buitengewone show laat talenten stralen in allerlei circussacts
De Piste	maandblad	Recensie: Opera-circus cross-over naar Rotterdam: Reclaim - Théâtre d'Un Jour
Theaterkrant	tweewekelijkse krant en website	Recensie: Zorgdraagende circusartiesten maken samen met het publiek een betere wereld zichtbaar
De Havenloods	website	Freerun-performance in de metro en gewichtloze acrobaten op Rotterdam Centraal
Circusweb	website	Klezmagic en Luna Maki brengen gratis dansfeest naar Rotterdam
Theaterkrant	tweewekelijkse krant en website	Recensie: Marokkaans circusgezelschap doet de ene salto na de andere in een overweldigend tempo
De Havenloods	website	Meer dan honderd circusartiesten op weg naar Rotterdam voor Circusstad Festival
Rotterdam Vandaag & Morgen	website	Circusstad Festival
De Havenloods	website	Gatis dansfeest op Schouwburgplein: opzweepende Balkan en psychische afrobond
Circusweb	website	Het is de week van Circusstad Festival. Komt dat zien, komt dat zien, het circus komt!
De Havenloods	website	Komt dat zien, komt dat zien, het circus komt!
Circusweb	website	Patrick Cramers ontvangt lintje: "Ik ben trots en geraakt"
Tijdens		
Mezza	maandblad in DPG-kranten	Circus in Rotterdam
TV Rijnmond	regionale tv	Volgen van iemand van Superkracht die bij Circusstad Festival aan het werk is.
de Volkskrant	dagblad	Recensie: Een man cirkelt met een bijl, de geur van angstzweet; in Reclaim' kan het allemaal
De Telegraaf	dagblad	Interview: De roemruchte freakshow is terug
Radio 1 Journaal	nationale radio	Interview: Circusstad Festival begint vandaag. Met Menno van Dyke
Radio Rijnmond Lunchbreak	regionale radio	Interview: 30 april Liza over Buitengewoon
Open Rotterdam	lokale tv	Interview: Afscheid Johan Both van Circus Rotjeknor op Circusstad Festival
de Volkskrant	dagblad	Recensie: Je kunt het zo gek niet bedenken of het is te zien op Circusstad Festival
Theaterkrant	tweewekelijkse krant en website	Recensie: Ballroom: jongleur Stijn Gruppung ontpopt zich tot een magische ballenfluisteraar
Circusweb	website	Recensie: Akri, een absoluut hoogtepunt (Circusstad Festival 2025)
NRC	dagblad	Recensie: Bij circusvoorstelling 'Reclaim' zijn balanceren en vallen geen trucjes, maar symbolen voor overgave en vertrouwen
Circusweb	website	Recensie: 'Reclaim' - prachtig en rauw ritueel onder Rotterdamse wolkenkrabbers (Circusstad Festival 2025)
Theaterkrant	tweewekelijkse krant en website	Recensie: Late Night: Een levendige reminder om het lijf te eren
Theaterkrant	tweewekelijkse krant en website	Recensie: Hilarische nonsense van Laser Kiwi voor het eerst in Nederland (Volkskrant recensente)
Circusweb	website	Recensie: Balletjes met een eigen wil. 'Ballroom' is een meesterlijke en vooral onverklaarbare performance
Circusweb	website	Recensie: Roxana Küwen en haar Iraanse oma's
Circusweb	website	Recensie: 'Rise of the Olive' van Laser Kiwi (Circusstad Festival 2025) – energiek circustheater voor een nieuwe generatie
Achteraf		
De Havenloods	website	Volle zalen, uitverkochte tenten en blij gezichten op Circusstad Festival
WDR TV Duitsland cultuur Westart	Duitse nationale tv	Groupe Acrobatique de Tanger met 'Ka-In' in cultuurprogramma West-Art
Stagelink	internationale website Live Performing Arts UK	Recensie: Circusstad - A City full of Circus
De Piste	maandblad	Recensie: Jongleurs, illusies en monologen op Circusstad Festival 2025
De Piste	maandblad	Interview: Captain Frodo, filosoof van de Family Freakshow
Rijnmond	website	Hoe jongeren met een verstandelijke beperking hun talenten kunnen ontdekken op een festival
Aroundaboutcircus	internationale website	Recensie: Three Tones of Virtuosity at Circusstad Festival 2025
The Circus Diaries	Engelse website	Recensies: 12 recensies: Circusstad Festival 2025, 'Akri'. by Manel Rosés, 'Ballroom', by Post from Hessdaten,
The Circus Diaries	Engelse website	Captian Frodo's New Family Freakshow', iRRooTTaa', by Grensgeval & Circus Katoen,
The Circus Diaries	Engelse website	'KA-IN', by Groupe Acrobatique de Tanger/Raphaëlla Boitet, 'La Lévitatie Réel!', by Compagnie L'Immédiat,
The Circus Diaries	Engelse website	'Late Night at the Opticum', by Circusstad Festival in collaboration with The Headless Cabaret,
The Circus Diaries	Engelse website	'Meander', by Marta & Kim, Knot On Hands, Felix Zech,
The Circus Diaries	Engelse website	'OMÀ or the privileges of the potato, by Compagnie BOLBOL / Roxana Küwen Arselan,
The Circus Diaries	Engelse website	'Reclaim', by Théâtre d'Un Jour / Patrick Masset, 'Rise of the Olive', by Laser Kiwi
Circusweb	Podcast	https://circusweb.nl/nieuwe-podcastaflevering-over-circus-liza-van-brakel/
Circus Zeitung	maandblad Duitsland	Algemene uitgebreide recensie van het festival

Balans Stichting Rotterdam Circusstad per 31 december 2025

Activa	31 december 2025	31 december 2024
<u>Vlottende activa</u>		
Vorderingen en overlopende activa		
Debiteuren	€ 1.351	€ 41.913
Nog te ontvangen posten	€ 56.524	€ 10.175
Overlopende activa	€ 16.327	€ 18.885
	<u>€ 74.202</u>	<u>€ 70.973</u>
Liquide middelen	<u>€ 17.350</u>	<u>€ 85.902</u>
Totaal activa	<u>€ 91.552</u>	<u>€ 156.875</u>

Passiva	31 december 2025	31 december 2024
<u>Eigen vermogen</u>		
Stichtingskapitaal	€ 61.626	€ 47.892
Bestemmingsreserves	€ -	€ -
	<u>€ 61.626</u>	<u>€ 47.892</u>
<u>Kortlopende schulden en overlopende passiva</u>		
Crediteuren	€ 9.748	€ 4.588
Belastingen en premies sociale verzekeringen	€ -	€ -
Overige schulden en overlopende passiva	€ 20.178	€ 104.395
	<u>€ 29.926</u>	<u>€ 108.983</u>
Totaal passiva	<u>€ 91.552</u>	<u>€ 156.875</u>

Vastgesteld door de Stichting Rotterdam Circusstad
d.d. 31 maart 2026

Jeffrey van Meerkerk
Voorzitter

Dirk Jan Dokman
Penningmeester

Rekening van baten en lasten over 2025

Omschrijving	Jaarrekening 2025	Begroting 2025	Jaarrekening 2024
<u>Baten</u>			
Publieksinkomsten/recettes	100.392	95.783	116.946
Sponsorinkomsten	6.300	7.050	1.902
Overige inkomsten	70.654	68.544	71.256
Subtotaal directe opbrengsten	177.346	171.376	190.104
Indirecte opbrengsten:	0	0	0
Bijdragen uit private middelen	161.059	162.399	198.865
Subtotaal eigen inkomsten	338.405	333.775	388.969
Meerjarige subsidie FPK	146.824	146.363	210.841
Meerjarige subsidie Provincie			
Subsidie gemeenten	302.200	302.200	299.000
Subsidies en bijdragen publieke middelen	99.031	94.784	76.854
Subtotaal subsidies en Bijdragen	548.055	543.347	586.695
Overige / Vrijval reservering			
Totaal baten	886.460	877.122	975.664
<u>Lasten</u>			
Beheerslasten personeel	68.988	69.364	65.626
Beheerslasten materieel	16.608	12.500	13.775
Subtotaal beheerslasten	85.596	81.864	79.401
Activiteitslasten personeel	440.186	458.966	462.314
Activiteitslasten materieel	347.750	336.292	428.564
Subtotaal activiteitslasten	787.936	795.258	890.878
Totaal lasten	873.532	877.122	970.279
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	12.928	0	5.385
Saldo rentebaten/-lasten	806	0	76
Exploitatieresultaat	13.733	0	5.461
Vrijval bestemmingsreserve			
Genormaliseerd resultaat	13.733		5.461